

หม่อมดุษฎี ๓

เส้นทางชีวิต
ใครลิขิต

มิตรแท้..ที่ไม่เคยห่างกันไกล

" ในช่วงชีวิตของคนเราที่มี มิตรแท้ อาจได้พบว่า ไม่เคยห่างกันไปไกลเลย..."

วันนี้ข้าพเจ้าขอเล่าถึงมิตรแท้คู่หนึ่งของข้าพเจ้าที่ชื่อ คุณหญิงชฎาและคุณไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม ซึ่งเคยร่วมงานกันที่ธนาคารแห่งประเทศไทย...ที่ซึ่งคุณไพบุลย์เป็นนักเรียนทุนธนาคารรุ่นแรก..รุ่นเดียวกับ คุณประทีป สนธิสุวรรณ สามมีผู้ล่วงลับไปแล้วของข้าพเจ้า...และคุณหญิงชฎาเคยเป็นเศรษฐกร อยู่หน่วยงานเดียวกันและนั่งโต๊ะทำงานใกล้เคียงกับข้าพเจ้าอยู่ระยะหนึ่ง ก่อนจะย้ายไปทำงานเป็นผู้บริหารที่ธนาคารไทยพาณิชย์ฯ

ครั้นต่อมา เมื่อคุณไพบุลย์ ผันอาชีพไปทำงานด้านพัฒนาชุมชนตามใจรัก คือ สถาบันพัฒนาชุมชนเมือง ตั้งแต่เมื่อครั้งยังเป็นสำนัก

งานเล็กๆ แต่ยิ่งใหญ่ด้วยความรับผิดชอบต่อความเป็นอยู่ และการพัฒนาของชุมชนเมือง โดยได้ทำหน้าที่กรรมการผู้จัดการส่วนข้าพเจ้าได้ไปร่วมอยู่ในคณะกรรมการด้วยระยะหนึ่ง จึงได้มีโอกาสเห็นการทำงานที่เข้มแข็ง และเป็นที่รักใกล้ชิดกับชุมชนทั่วภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง

ด้วยประวัติการทำงานที่เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม..ก้าวหน้าอย่างมากมายเกินกว่าจะบรรยายได้ครบถ้วน...รวมทั้งบทบาทสำคัญๆ ของประเทศชาติทั้งในระดับการเมืองและสังคม อันเป็นที่ประจักษ์แก่ประชาชนโดยทั่วไปเป็นอย่างดีตลอดชั่วชีวิต

หลังเกษียณอายุราชการได้ไม่นาน คุณหญิงชฎา กรรมการ

ผู้จัดการใหญ่ของธนาคารไทยพาณิชย์ฯ ได้อภัยปากชวนข้าพเจ้าให้มาร่วมขบวนงานด้านกิจสังคมของธนาคารไทยพาณิชย์ฯ ด้วยความสนับสนุนของ ดร.จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และคณะกรรมการกิจกรรมเพื่อสังคมของธนาคาร ข้าพเจ้ารีบบรรีบไม่ตรีจิตนี้ ด้วยเพราะศรัทธารักใคร่คนชวน และสมปรารถนาที่จะได้อุทิศชีวิตช่วงที่ยังเหลือกำลังวังชาให้แก่สังคม

ตลอดระยะเวลาที่ร่วมงานกัน คุณหญิงชฎาให้ความกรุณาแก่ข้าพเจ้าในทุกรูปแบบ ทั้งการเปิดโอกาสให้เข้าร่วมประชุมครั้งสำคัญๆ และมอบน้ำใจไมตรีโดยส่วนตัวอย่างสม่ำเสมอ

ได้รับทุน ๕๐๐๐ บาท
ที่ต่ำกว่า ๕๐๐ บาท!
ขอให้นักเรียน
มีคุณสมบัติครบถ้วน
สมบูรณ์ และสมบูรณ์
ตลอดไป
๒๐.๑๒.๕๕
ปว. โรงเรียนอเนกประสงค์

คุณหญิงชฎา
ดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคม
และสังคมที่สืบเนื่อง
มา: เมื่อแม่เมื่อวันก่อน
ขอฝาก(เรื่อง)จาก
เพื่อคุณหญิงชฎา
๕-๘-๕๖

ทุกๆวันของข้าพเจ้าหลังเกษียณอายุราชการจึงมีความหมายยิ่งนักที่ได้ทำงานนี้อย่างมีความสุขตลอดมา
ยิ่งไปกว่านั้น ในฐานะสมาชิก gotoknow แห่งนี้ ที่ข้าพเจ้าสามารถแวะเวียนไปเยี่ยมเยียนคุณไพบูลย์ได้ทุกเวลา เพื่ออ่านเรื่องราวที่อัดแน่นไปด้วยสาระประโยชน์ต่องานพัฒนาชุมชนอย่างยิ่ง อ่านได้ที่ <http://gotoknow.org/blog/paiboon>

ข้าพเจ้าเขียนเรื่องนี้ ในขณะที่คุณไพบูลย์ยังมีชีวิตอยู่ เธอได้
 ได้รับความรู้สึกดีๆของข้าพเจ้า รวมทั้งรับทราบด้วยความดีใจว่า
 ข้าพเจ้ายังเก็บรักษาอัลบั้มภาพงานแต่งงานของข้าพเจ้า พร้อม
 คำกลอนคมขันที่เธอรังสรรค์มอบให้ฉันท์เพื่อนสนิท ซึ่งเมื่อ
 หยิบมาอ่านคราใดคือความสุขหนึ่งของข้าพเจ้าที่ได้ประทับใจ
 คุณไพบูลย์ วัฒนศิริธรรมผู้มีอารมณ์ดี...เปี่ยมด้วยเมตตาอย่าง
 ไม่เสื่อมคลาย..ผู้ไม่เคยยอมหยุดพักที่จะทำประโยชน์แก่สังคม..
 ผู้มีจิตใจแข็งแกร่ง..ไม่เคยท้อแท้เหนื่อยหน่าย..แม้ว่าบางครั้ง
 สภาพร่างกายจะอ่อนล้า เกินกว่าจะทนทานรับภาระกิจอัน
 หนักหน่วงตราบจนวาระสุดท้ายของชีวิต

บุคคลในภาพด้านขวาพร้อมกลอนขวนขวมนี้..คือ ศาสตราจารย์
 ดร.ยงยุทธ (เต๋) ยุทธวงศ์ และ ดร.โกศลย์ (แพะ) คูสำราญ ..เพื่อน
 นักเรียนอังกฤษยุคเดียวกันของมิตรแท้คู่นี้ของข้าพเจ้า

ความรักผูกพันตั้งหนึ่งเป็นครอบครัวเดียวกัน

กัลยาณมิตร ในช่วงปัจฉิมวัยของข้าพเจ้า นอกจากใน Gotoknow ที่อยากกล่าวถึงอีกสามกลุ่มหนึ่ง คือ ๑.น้องๆคนทำงานจิตอาสาเพื่อพัฒนาเยาวชนในมูลนิธิสยามกัมมาจล ๒.น้องๆคนทำงานเพื่อสังคมในสายบริหารงานกิจกรรมเพื่อสังคมของธนาคารไทยพาณิชย์ฯ และ ๓.คณะกรรมการตัดสินโครงการเธอคือแรงบันดาลใจ และทีมงานของมูลนิธิสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ ที่ผูกพันรักใคร่สมัครสมานสามัคคีในการทำงานร่วมกันมาอย่างต่อเนื่อง นับเป็นเวลากว่าสิบปีหลังจากที่ข้าพเจ้าเกษียณอายุราชการจากธนาคารแห่งประเทศไทย และได้รับการชักชวนจาก รศ.ดร.จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา อดีตนายกรรมการและคุณหญิงชฎา วัฒนศิริธรรม อดีตกรรมการผู้จัดการใหญ่ ธนาคาร

ไทยพาณิชย์ฯ ด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการทั้งสามแห่งให้เข้ามาร่วมขับเคลื่อนหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ในฐานะที่ปรึกษาโครงการกิจกรรมเพื่อสังคมของธนาคารไทยพาณิชย์ฯ กรรมการกำกับทิศทางโครงการพัฒนาเยาวชนของมูลนิธิสยามกัมมาจล และกรรมการมูลนิธิสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

รูปแบบการทำงานที่สามหน่วยงานนี้ มีคณะกรรมการมูลนิธิแต่ละแห่ง เป็นผู้กำหนดและกำกับนโยบาย ที่ปฏิบัติงานโดยเจ้าหน้าที่ด้านกิจกรรมเพื่อสังคม ด้วยจำนวนเจ้าหน้าที่ขนาด

กระตือรือร้น แต่มาด้วยปริมาณงานและคุณภาพ ในการสนับสนุน และสร้างเครือข่ายการพัฒนาเยาวชนหลากหลายมิติ ดังที่เคยเล่าไว้แล้วที่บันทึกนี้..คนทำงานสามวัย (๑๐)

จากประสบการณ์ทำงานของข้าพเจ้าเรื่องการเงินการธนาคาร มาสู่งานจิตอาสาเพื่อสังคมที่นำความสุขใจ ที่ได้ร่วมรับรู้ความศรัทธา การทุ่มเทแรงกายแรงใจ เพื่อบูรณาการในการนำพาวิสัยทัศน์ "เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา" ตามแนวพระราชดำริ เป็นกลไก ไปสู่ความเป็นอยู่ที่พัฒนาขึ้นในการสร้างอุปนิสัยที่ดีงามแห่ง ความพอเพียง ดำรงตนเป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ปลุกฝัง ห่วงรากลึกในเยาวชนของประเทศอย่างยั่งยืน ดังที่ข้าพเจ้าได้นำบางเรื่องราวมาเล่าสู่อย่างต่อเนื่องที่ Gotoknow

๕๐ ปีสิงห์ตำรำลึก

ห้าสิบปีดีใจที่ได้อยู่
ได้เรียนรู้ความรักจากดวงเพื่อน
ได้เรียนรู้หัวใจไม่ลืมหูลืม
ดูจดาวเดือนที่ห่างไกลไม่ห่างตา
จะอยู่ต่ออีกเท่าใดมีใครรู้
เพื่อนยังอยู่ในใจให้ห่วงหา
เพียงพบเจอกันบ้างอย่าร้างรา
เพราะชีวาอยู่ด้วยกันนิรันดร์เอย

วิชา มหาคุณ
ประธานรุ่นรัฐศาสตร์ จุฬาฯ ๑๗
๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๗

อีกหนึ่งวาระของการร่วมชุมนุมเหล่าสิงห์ดำรุ่น ๑๗ เวียนมาบรรจบครบ ๕๐ ปี ที่ได้ร่วมเรียน ร่วมกิจกรรม ร่วมสุข ร่วมทุกข์ กันมาในท่ามกลางความผันผวนของวัฏจักรชีวิต แต่ความสัมพันธ์รักใคร่ไม่เคยผันแปรเปลี่ยนเป็นอื่น เราพบกันเสมอๆในทุกโอกาสของความเป็นอยู่อันพึงมี ไม่ว่าจะสุข หรือ ทุกข์ เช่น งานแต่งงานลูกๆ งานแสดงความยินดีในโอกาสเพื่อนเลื่อนตำแหน่ง งานบุญกุศล งานระดมทุนเพื่อสถาบันศึกษา งานเคารพรำลึกถึงผู้จากไปของเพื่อนๆ งานให้กำลังใจยามเพื่อนประสบวิกฤตการณ์ปฏิบัติงาน และอีกหลากหลายที่ล้วนรวมใจสายใยแห่งความผูกพันที่แน่นแฟ้นยาวนาน

ในงานนี้ มีช่วงเวลาหนึ่งของความตื่นตันใจอย่างคาดไม่ถึงที่ประธานรุ่น ได้มอบเข็มกลัดพระเกี้ยว สัญลักษณ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่งดงามและสูงด้วยคุณค่า พร้อมบัตรเขียนความรักและคำขอบคุณจากเพื่อนรุ่น ๑๗ ในโอกาสที่ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมเพื่อนๆ ในการบริจาคเงินสมทบทุนสร้างอุปกรณ์การเรียนภายในอาคารเกษม อุทยานิน (รัฐศาสตร์ ๖๐ ปี)

เมื่อเพื่อนของเราคนหนึ่งที่อยู่แดนไกลในสหรัฐฯ (สมนึก เฉลิมฉัตร) ได้กลับมาเยี่ยมบ้าน จึงถือเป็นโอกาสได้เลี้ยงต้อนรับด้วยตลอดงานพวกเราเหล่าสิงห์ดำวัยชรา ได้ร่วมกันขับร้องเพลงตามอัธยาศัย สุขใจสนุกสนานรื่นเริง ก่อนจะแยกย้ายกันไปเพียงชั่วคราวรอวันกลับมาพบกันใหม่ในบรรยากาศที่อบอุ่นไม่เคยเปลี่ยนแปลง

ต่อมาอีก ๑ ปี ในวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๘ พวกเราได้จัดงานชุมนุมรัฐศาสตร์รุ่น ๑๗ ในโอกาสที่เพื่อนสุพจน์ ไข่มุกด์ ได้พ้นวาระ

การดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จึงเป็นอีกหนึ่งความสุข
ดีๆ ร่วมกันที่ปรากฏให้เห็นอีกครั้งหนึ่ง

ล่วงมาอีกหนึ่งปีต่อมาในวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ พวกเรา
นัดชุมนุมกันอีกด้วยความรักใคร่เหนียวแน่นเช่นเดิม ครั้งนี้เราได้ร่วม
แสดงความยินดีกับ ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่นอกจากจะ
ได้รับพระราชทานปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตสาขารัฐประศาสนศาสตร์
จากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์แล้ว ยังได้รับพระราชทานน้ำ
พระมหาสังข์จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
และได้รับแต่งตั้งเป็นคณบดีของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
รวมทั้งได้รับเชิญเป็นนักเขียนประจำนิตยสารสกุลไทย ในหัวเรื่อง
"กฎหมายสนุก สนุก"...คุณภาพคับแก้วจริงๆ ประชานรุ่นหลายสมัย
ของพวกเรา

จุฬาฯ ๒๕๐๗...๕๐ ปีที่ผูกพัน

ด้วยรำลึกถึงและขอบคุณแหล่งเรียนมาคือ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย และมิตรภาพความผูกพันรักใคร่ของผองเพื่อนที่ได้
ร่วมเรียนด้วยกันในรั้วสี่ชมพู เหล่านิสิตเก่าทั้ง ๗ คณะ จึงได้พร้อมใจ
กันจัดงาน "จุฬาฯ ๒๕๐๗...๕๐ ปีที่ผูกพัน" เมื่อวันที่เสาร์ที่ ๗ มิถุนายน
ที่ผ่านมา ณ หอประชุมอาคารมหาจักรีศิริินธร ซึ่งนอกจากเป็น
โอกาสของการพบปะสังสรรค์รื่นเริงในหมู่กัลยาณมิตรแล้ว ยังมี
วัตถุประสงค์เพื่อระดมทุนสำหรับนำไปบริจาคสมทบ กองทุนเพื่อ
การศึกษาชื่อ จุฬาลงกรณ์บรมราชสมภพ ในพระบรมราชูปถัมภ์
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

หลังจากพิธีถวายพานพุ่มสักการะพระราชนุสาวรีย์สอง
รัชกาล คือพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕
และพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ พร้อม
ด้วยศาสนพิธีบำเพ็ญกุศลเพื่อความเป็นสิริมงคลของผู้ร่วมงาน

และอุทิศส่วนบุญกุศลแก่เพื่อนที่ล่วงลับไปแล้ว จึงเข้าสู่การอัญเชิญพระเกี้ยวสัญลักษณ์ของมหาวิทยาลัย พร้อมด้วยขบวนเดินธงของมหาวิทยาลัยและของเจ็ดคณะ ด้วยจังหวะเพลงมาร์ชเดินจุฬาที่ตั้งกีก้องหอประชุม และร่วมร้องเพลงประจำมหาวิทยาลัย คือเพลงมหาจุฬาลงกรณ์ อันซาบซ่านไปทั่วใจกายมิรู้ลืม

ข้าพเจ้าได้ถูกเลือกให้เป็นผู้แทนคณะรัฐศาสตร์ แต่งชุดน้องใหม่ร่วมขบวนเชิญธงคณะ คู่กับ ดร.สวราช สัจจมารงค์ ผู้มีร่างกายกำยำสง่าสูงใหญ่ นี่เป็นโศกสุดท้ายแล้วที่ไม่อาจปฏิเสธภารกิจนี้ได้ จึงต้องรีบขอความช่วยเหลือจากหลานป้าที่เป็นชาวจุฬาห่างกันนับสิบล้าน(ชัชฎญา เกษะนันท์) ให้ช่วยจัดหาเครื่องแบบถูกระเบียบอย่างครบถ้วน มาให้ ซึ่งก่อนข้าพเจ้าขึ้นเวที เพื่อนฝูงได้เห็นมาดน้องใหม่ในปีที่ ๕๐ นี้แล้ว อนุมัติผ่านตลอด ทำให้เกิดความมั่นใจมากยิ่งขึ้น ข้าพเจ้าต้องยึดดอก ตัวตรง และก้าวเดิน แกว่งแขนไปข้างหน้า สมเป็นลูกทหาร อย่างฮึกเหิมพร้อมเพรียง

เมื่อเปรียบเทียบภาพเก่าๆสมัยเป็นน้องใหม่ ๕๐ ปีที่ผ่านมา กับรูปลักษณ์ปัจจุบันในชุดน้องใหม่ เห็นความแตกต่างกันเฉพาะเรือนกายที่เปลี่ยนไปตามวัย หากมีความเหมือนเดิมทุกประการแห่งความสุขบนใบหน้าที่เปล่งประกายสดใสที่ได้กลับมาเยือนถิ่นเก่าพร้อมกับเพื่อนๆร่วมรุ่นของเราอย่างพร้อมเพรียงเช่นนี้

การแสดงบนเวทีในวันนั้น หลากหลายรูปแบบ คือ ระบายสีตัวารเจ็ดสีตามวัน ที่ตระการตาจากเพื่อนๆเจ็ดคณะ ฟ้อนรำอ่อนช้อย

งดงาม และตื่นตาประทับใจกับการรำ ฉุยฉายนาคา และการเต้นระตีกใจชุด นางแมว ก่อนจะถึงการแสดงของน้องนิสิตรุ่นปัจจุบัน ได้จัดมาอภิธานนาการรุ่นพี่ ให้มีความสดชื่นกระชุ่มกระชวยอย่างยิ่งคือชุดพลังชมพู โดย C.U.Cheer Leader ๘ คน ได้รับเสียงปรบมือมากกว่าการแสดงก่อนหน้านี้ เรียกได้ว่าแย่งซีนรุ่นพี่จริงๆ

ปิดท้ายรายการด้วย การร้องเพลงตามอัธยาศัย จากเพื่อนคณะต่างๆอย่างสนุกสนาน เสียงคุยแข่งกับเสียงเพลง คอแหบแห้งไปตามๆกัน เป็นความสุขของคนวัยไม้ไผ่ใกล้ฝั่ง แต่ใจยังเกินร้อย ไม่ถอยหนี

เมื่อมีการนัดชุมนุมรุ่นๆ ทุกครั้ง แต่หากจัดใหญ่ขนาดนี้อีก ๕๐ ปีข้างหน้า
 ยังน่าสงสัยว่าจะเป็นเช่นไรหนอ...คงเป็นเรื่องยุบหนอ พองหนอ
 เช่นนั้นแล...

และแล้ว..วันเวลาได้ผ่านมามากอีก ๑ ปี พวกเรานัดพบกันใหม่เมื่อ
 วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ความสุขเปี่ยมล้นยังปรากฏเช่นเดียว
 กับภาพในบันทึกนี้ จึงได้นำภาพงานเลี้ยงชุมนุมรุ่น ปีที่ ๕๑ มาเพิ่ม
 ไว้เป็นที่ระลึก เพื่อเป็นประจักษ์พยานแห่งความอิมเอมในมิตรภาพ
 ดีๆ ของพวกเราที่ไม่เคยเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาแต่อย่างใด

ขอบคุณรูปภาพบางส่วนจากคุณชนัญญา เกษะนันท์

น้ำใจน้องพี่สีชมพู...พระคุณของแหล่งเรียนมา

น้ำใจน้องพี่สีชมพู...พระคุณของแหล่งเรียนมาในโอกาสที่คณะ
 รัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ระหว่างดำเนินการสร้าง
 อาคารเรียนเกษม อุทยานิน (รัฐศาสตร์ ๖๐ ปี) ที่จะแล้วเสร็จใน
 ต้นปี ๒๕๕๗ และกำลังระดมทุนเพื่อการตกแต่งภายในครุภัณฑ์
 สำหรับนิสิต โดยเฉพาะโสตทัศนอุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับ
 การเรียนการสอน และการประชุม

ศาสตราจารย์(พิเศษ) วิชา มหาคุณ ประธานศิษย์รุ่น ๑๗ ได้นำกลุ่มผู้แทนรุ่น มอบเงินบริจาคสมทบทุน จำนวน ๑,๐๐๐,๐๐๐ (หนึ่งล้านบาท) แก่ ศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย ยาวะประภาส คณบดี คณะรัฐศาสตร์ เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๖

ความคิดที่ต่อยอดจากห้องเรียนกลับทาง

พระราชทานปริญญาบัตรรัฐศาสตร์บัณฑิต
๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๑

หลังจากเข้าพเจ้าสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (เกียรตินิยม อันดับสอง) จากคณะรัฐศาสตร์ สาขาการคลัง จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ ปี ๒๕๑๑ และในปีเดียวกันนี้ ได้สอบคัดเลือกเข้าบรรจุเป็นเศรษฐกรผู้ช่วย ที่ฝ่ายวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ทำงานได้สามปี พบเนื้อคู่ในสำนักงานเดียวกัน (ประทีป สนธิสุวรรณ) ผู้เคยได้รับทุนสนับสนุนจาก ธปท. ไปเรียนระดับปริญญาตรีสาขาเศรษฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยลอนดอน (LSE-London School of Economics) หลังแต่งงานไม่นาน

เขาได้รับทุนจากธปท.อีกครั้งหนึ่ง ให้ไปศึกษาระดับปริญญาโท ที่ Kennedy School of Government ณ มหาวิทยาลัย Harvard สหรัฐอเมริกา เขาพาข้าพเจ้าไปเรียนต่อด้วยเช่นกัน ในสาขา Money & Banking ที่ Northeastern University ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยเก่าแก่ขนาดเล็ก ในเมือง Boston ใกล้ๆกัน ทั้งนี้เราทั้งคู่ ถูกกำหนดให้เดินทางไปติววิชาเข้มข้น ภาค summer ที่ The American Economic Institute @ University of Colorado ณ เมือง Boulder หนึ่งเดือนก่อนเริ่มเรียนจริงในมหาวิทยาลัยของตน

เราทั้งสองคนจบปริญญาโทพร้อมกัน ด้วยการเรียนรู้ทั้งศาสตร์แห่งวิชาการ ทั้งทฤษฎีและความคิดเชิงวิเคราะห์ โดยคณาจารย์เป็นแต่เพียงผู้ให้คำปรึกษา ผู้เรียนรู้ต้องสืบค้นสาระความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุดที่อัดแน่นด้วยตำรา ความรู้มากมาย ไม่มีสื่อออนไลน์ให้พึ่งพาได้สะดวกหลากหลายอย่างในปัจจุบัน งานส่งเก็บคะแนนคือ course papers รายอาทิตย์ต่อเนื่องไม่มีหมดสิ้นตลอดช่วงการศึกษานั้น

ข้าพเจ้าเผชิญกับภาระหนักด้านการศึกษามากยิ่งกว่าสามที่คุ้นเคยกับระบบการ ศึกษาแบบตะวันตกนี้มาแล้ว เขาไม่ยอมให้ความช่วยเหลือใดๆมากนักแก่ภรรยา เพราะต้องการให้สร้างความแข็งแกร่งด้วยตนเอง อีกทั้งยังเชื่อว่า หากเรียนจบไม่ทันกัน จะทิ้งปล่อยเกาะไว้คนเดียว..เมื่อโดนไม้แข็งแบบนี้ ข้าพเจ้าจึงต้องฮึดสู้อย่างอุตสาหะไม่ท้อถอย สามารถนำคำชมของอาจารย์ในงานที่นำเสนอ กลับมาอวดสามีว่า " good written and very well informative" ทั้งยังได้รับการพิจารณาคัดเลือกให้ได้รับทุนเรียนดีจากมหาวิทยาลัยอีกด้วย..ผลดีของการต้องพึ่งพาตนเองเช่นนี้ หล่อหลอมให้เปลี่ยนตัวเอง กลายเป็นผู้มี ความมั่นใจในการ กล้าคิด กล้าพูด กล้าทำ จากข้อสั่งเกตของพ่อ-แม่ พี่น้อง และมิตรสหาย เมื่อได้กลับมาสู่ประเทศไทยแล้ว

ครั้งกลับมาทำงานในภาระรับ ผิดชอบที่สูงขึ้น และไม่เคยได้

อยู่ในแดนสงบสบายแต่อย่างไร ได้เผชิญกับลักษณะงานที่ท้าทาย ต้องคิดนอกกรอบ มองปัญหาอย่างถึงแก่นแจ่มแจ้งแทงตลอด ที่ต้องร่วมกันนำเสนอทางเลือกในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ที่ปฏิบัติอย่างได้ผลเชิงประจักษ์ และก้าวทันกระแสโลกาภิวัตน์อย่างต่อเนื่อง แม้กระนั้น ยังจำเป็นต้องออกไปเพิ่มเติมวิถียุทธจากแดนตักศิลาไกล โดย ฐปท.ได้ส่งข้าพเจ้า ไปเข้าหลักสูตรเร่งรัดเข้มข้นหลายแห่ง ที่อยากกล่าวถึงเป็นตัวอย่างเป็นตัวอย่าง คือ Senior Management Program ที่ University of California at Berkeley ณ สหรัฐอเมริกา

มหาวิทยาลัยนี้ ดีเด่นการพัฒนาความรู้ด้านการบริหารจัดการ ธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ ลักษณะหลักสูตรเป็นการเข้า workshop แบ่งเป็นกลุ่มๆ วิทยากรทำหน้าที่ conduct หรือ เป็น facilitator เท่านั้น สมาชิกกลุ่มต้องร่วมกันคิด วิเคราะห์ แก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะ ทุกคนมีหน้าที่ความรับผิดชอบเท่ากัน ในการร่วมกัน

นำเสนอและสรุปผลงานกลุ่มในแต่ละโจทย์ที่กำหนดหลากหลาย ในแต่ละวัน

นอกเหนือจากงานหนักหนักใน มหาวิทยาลัย ยังต้องออกไปดูงานการบริหารจัดการขององค์กรชั้นนำของแคลิฟอร์เนีย เช่น ธนาคารกลาง Federal Reserve Bank of San Francisco สำนักพิมพ์ San Francisco Chronicle มหาวิทยาลัย Stanford บริษัทผลิตเหล้าไวน์ที่ Napa Valley เป็นต้น

การได้มีโอกาสได้สัมผัสรูปแบบที่มีประสิทธิภาพของการบริหารจัดการในองค์กรเหล่านี้ ช่วยเปิดวิสัยทัศน์ให้กว้างไกลของแนวทางการสร้างความเติบโตของธุรกิจ บนกลยุทธ์ของแนวคิดที่โดดเด่น เห็นคู่แข่ง ทั้งด้านลึกและด้านกว้าง บนฐานของกลไกที่สู่ความเป็นเลิศของการพัฒนาที่ไม่หยุดยั้ง อันนำมาสู่ความแตกต่างที่ชัดเจน สนองตอบความต้องการของผู้บริโภค

ในตลาด ที่ไม่เคยหยุดนิ่ง..สามารถยืนหยัด อย่างมั่นคงบนเสถียรภาพ
ของความเชี่ยวชาญทางธุรกิจ และการจัดการอย่างระมัดระวัง

นี่คืออีกรูปแบบหนึ่งของห้องเรียนกลับทาง ที่นำมาซึ่ง
การขยายผลสู่การต่อยอดในชีวิตจริงของการทำงาน การอยู่ร่วม
กับผู้คนอย่าง "รู้เขา รู้เรา" ..ปรับตัว ปรับใจ..เปิดกว้าง..อย่างพอเพียง
และมีความสุขอย่างยั่งยืน

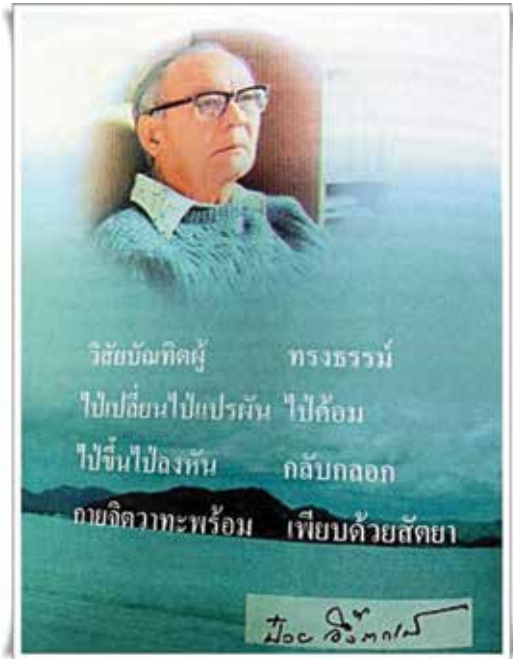
คนทำงานสามวัง (๑)

ตลอดชีวิตการทำงานของข้าพเจ้าในอดีตจนถึงปัจจุบัน วนเวียน
อยู่ในสามวัง คือ วังบางขุนพรหม วังเทเวศร์ และวังลาดวัลย์ ซึ่งใน
แต่ละช่วงมีประสบการณ์การทำงานหลายด้าน ที่อยากจะนำมาเล่า
แลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่กัน ที่ล้วนแต่หลากหลาย มีอรรถรสด้วยปัจจัย
สิ่งแวดล้อม และความทรงจำที่ดีๆไม่เคยเลื่อนไปจากใจ...

ชาววังบางขุนพรหม (๑)

หลังจากสำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาตรีรัฐศาสตร์ เกียรตินิยม
อันดับสอง (สาขาการคลัง)จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ข้าพเจ้า
ได้สมัครสอบเข้าทำงานเป็นเศรษฐกรผู้ช่วย ในฝ่ายวิชาการ ณ
ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณ วังบางขุนพรหม เคยเป็น
ที่ประทับของ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธ์
กรมพระนครสวรรค์วรพินิต พระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระ
จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ และสมเด็จพระนางเจ้าสุกุมมาลย์
มารศรี พระราชเทวี

แรงบันดาลใจที่ผลักดันให้อยากเข้ามาทำงานที่นี่ เพราะมีความเคารพรักรศรัทธาใน ศาสตราจารย์ ดร.ป้วย อี้กักรณ ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ในยุคนั้น ที่ได้รับการยอมรับนับถืออย่างสูงในทุกด้าน ทั้งความดีและความเก่งที่เป็นแบบอย่าง ซึ่งตรงกับใจของข้าพเจ้า ที่อยากเริ่มต้นชีวิตการทำงานกับผู้นำองค์กรในอุดมคติจับต้องได้เช่นนี้

ท่านทำตนให้ดู อยู่ให้เห็น เป็นที่ประจักษ์ถึงธาตุแท้ของคนทำงานเพื่อแผ่นดิน ที่ไม่ยึดติดกับลาภ ยศ สุข สรรเสริญ หากแต่ยืนหยัดมั่นคงอยู่กับความถูกต้อง เทียงธรรม ความเป็นอยู่ที่สมณะ และปฏิบัติฆราวาสธรรม อย่างต่อเนื่องไม่แปรผันตราบชั่วชีวิตของท่าน

ในขณะนั้น ข้าพเจ้าเป็นเพียงพนักงานระดับล่างๆเช่นเดียวกับเพื่อนร่วมงานอื่นๆ ที่ได้รับความเมตตากรุณา ความใกล้ชิด การให้แนวทางการทำงาน และคตินิยมดีๆ เป็นการสร้างรากฐานและกำลังใจ ในโอกาสต่างๆหลายครั้ง ทั้งในเวลาทำงานและยามพักผ่อน ท่านชอบลงมาสังสรรค์ยามเย็นที่บริเวณสนามหญ้าหน้าวังบางขุนพรหม และบรรเลงเพลงไทยเดิมด้วยชลุ่ยคู่ใจ ..สนุกสนานรื่นเริงทั้งผู้เล่นและผู้ฟัง บรรยากาศเหมือนอนอยู่ในบ้านที่มีพ่อเป็นศูนย์กลางของลูกๆด้วยสายใยรักและผูกพันแน่นแฟ้นอย่างยิ่ง..

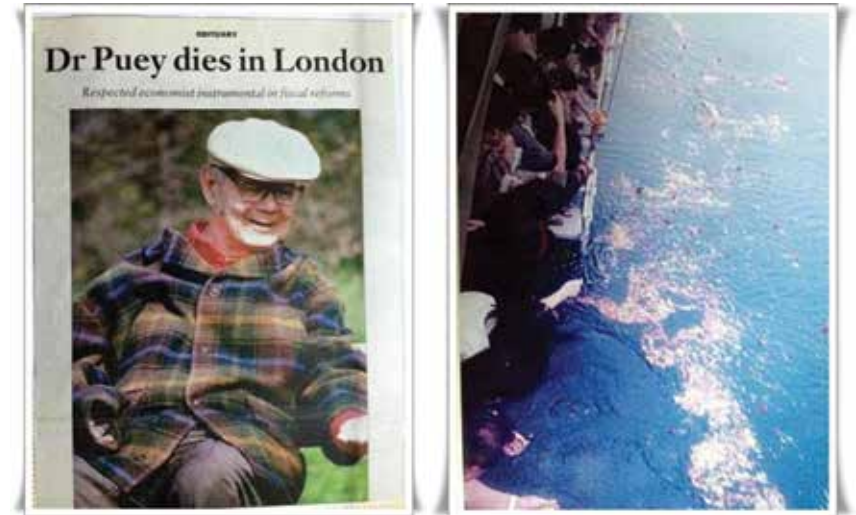
ในยามที่ท่านต้องออกไปพำนักพักผ่อนในบั้นปลายชีวิตที่ประเทศอังกฤษ และได้กลับมาเยี่ยมเยียนลูกศิษย์และลูกน้องที่ประเทศไทย พวกเราพากันมาราบการระอย่างพร้อมเพรียงทั่วหน้า

**ดีใจไม่รู้ลืมปลื้มหนักหนา
ท่านกลับมาเยือนถิ่นเก่าเฝ้าดำเนิน
ตั้งลูกคอยพอรอวันที่มาถึง
ต่างซาบซึ้งกัมลกราบแทบบาทเอย**

ท่านยังคงสถิตยอยู่ในดวงใจของผู้อยู่เบื้องหลังเป็นนิจนิรันดร สมดังคำกล่าวที่ท่านได้เขียนถึงข้าพเจ้าในวาระที่ "Puey's boy" คนหนึ่ง ได้ทิ้งละสังขารไปก่อนอาจารย์สุดที่รักของเขา

ในวาระ ลอยอังคารของท่านในวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๒ บน เรือรบหลวงกระบุรี ณ ท้องทะเลลึกสี่คราม บริเวณอ่าวสัตหีบ พวกเราหลายคนได้ไปร่วมพิธีบำเพ็ญกุศล เพื่อรำลึกถึงคุณงามความดี

และพระคุณอันยิ่งใหญ่ต่อสังคมอันประมาณมิได้ ทั้งนี้มีการจัดงานวิชาการ วันป่วย อึ้งภากรณ์ ในวันที่ ๙ มีนาคม ของทุกปี

41 Lavenham Road,
Southfields,
London SW18-5EZ.

๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๔

นางนาท กิระถิ.

“คนที่ผมชอบทำใจแล้ว ย่อมเข้มแข็งในโลกทั้งสี่
คือยอมเข้มแข็งในโลกที่ สว่างลับไปแล้ว ก็ยังเข้มแข็ง นึก-
ขึ้นว่า เราได้ทำบุญไว้แล้ว ย่อมเข้มแข็งไม่สู้สติแล้ว-
ซึ่งเข้มแข็ง” (๒๑๕).

“เมื่ออยู่ ก็ให้เขาไว้ใจ,
เมื่อไป ก็ให้เขาสิดสิง” (๘๑).

คัดจาก “มารชินนิพนธ์” ตาม ข้อเขียนของพระครูมณีชัย.

รักและคิดถึงประจักษ์ สนิทสุวรรณ์,

ลูก,
ป่วย,
(ป่วย อังการณ).

คนทำงานสามวัน (๒)

ชาววังบางขุนพรหม (๒)

งานในหน้าที่เศรษฐกิจผู้ช่วยของ ฝ่ายวิชาการที่เป็นหน่วยงานหลักในการวางนโยบายการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ในขณะนั้น ข้าพเจ้าอยู่ในทีมงานจัดเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ภาวะการค้าส่งออกและนำเข้าของประเทศไทย เพื่อสะท้อนปริมาณดุลการค้า และการชำระเงินของประเทศ ซึ่งแม้มีกระทรวงพาณิชย์ เป็นหน่วยงานหลักอยู่แล้ว แต่ ธปท. ต้องเสริมกำลังหนุนไป

พร้อมกันด้วย เพื่อประสิทธิภาพในด้านความแม่นยำถูกต้อง รวดเร็ว เป็นปัจจุบัน และการแลกเปลี่ยนความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการวางนโยบายเศรษฐกิจการเงินของประเทศ

บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้ออกไปติดต่อกับบริษัทการค้าใหญ่ๆ ที่ส่งออกพืชผลเกษตรหลักๆ เช่น ข้าว ยาง เป็นต้น ซึ่งไม่เพียงเป็นพนักงานที่ถูกมอบหมายให้ออกไปติดต่อกับรับ-ส่ง หนังสือราชการของ ธปท.ให้ถึงมือผู้จัดการใหญ่ แต่ข้าพเจ้ากระตือรือร้นที่จะสนทนาข้อมูล และความเห็นด้านวิเคราะห์ภาวะการส่งออกนำเข้าในเชิงลึกด้วยกับผู้จัดการใหญ่ของบริษัทเหล่านี้เกือบทุกแห่ง ดังนั้น ทุกครั้งข้าพเจ้าจึงมิได้กลับมามือเปล่า แต่ได้ "เครือข่าย" ภาคเอกชน ที่สามารถเชื่อมโยงเสริมหนุน เป็นประโยชน์เพิ่มขึ้นอีกมากอย่างต่อเนื่อง..

หลังจากทำงานได้ ๓ ปี ธปท. ได้ส่งข้าพเจ้าไปเข้าหลักสูตรอบรมที่ IMF Institute ด้านการจัดทำข้อมูลดุลการชำระเงิน (Balance of Payments Methodology Course) ณ กรุงวอชิงตัน ดีซี ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นเวลา ๓ เดือน ร่วมกับเพื่อนต่างชาติอีก ๒๑ ประเทศ นับเป็นประสบการณ์ต่างแดนครั้งแรกของข้าพเจ้าที่เข้มข้น ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ บนความอุตสาหะที่ต้องชิมชับ "สูตรสำเร็จ" อันเป็นมาตรฐานสากลขององค์การการเงินระหว่างประเทศ ในขณะเดียวกันต้องพิจารณาปัญหาอันอาจพึงมีและความเป็นไปได้ ในกรณีของประเทศไทย ที่จะนำไปประยุกต์ใช้เป็นสากลในเวลาไม่ชักช้า

ในขณะนั้น ข้าพเจ้าเป็นตัวแทนของสถาบันธนาคารกลางของประเทศไทย ด้วยวัยเพียง ๒๘ ปี ต้องดำรงวุฒิภาวะที่ "เกินอายุ" ทั้งทางวิชาการ สังคมจิตวิทยา และการดำรงความเป็นอยู่ที่เหมาะสมสะท้อนวัฒนธรรมประเพณีที่ดั่งามของประเทศ เช่น ต้องเป็นเจ้าภาพจัดงาน "Thai Night" ณ ห้องสนทนาการ (Common Room) ของตึกที่พัก อย่างเพียบพร้อมด้วยอาหาร การแสดง และการตกแต่งสถานที่ให้สวยงามแบบไทยๆ เป็นที่ประทับใจของเพื่อนๆ ต่างชาติได้ผ่านพ้นไปด้วยดี นับเป็นอีกประสบการณ์หนึ่งที่อยู่ในความทรงจำเสมอ

คนทำงานสามฝั่ง (๓)

ชาววังบางขุนพรหม (๓)

เส้นทางชีวิตงานของข้าพเจ้าหลังเดินทางกลับจากกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ยังหนีไม่พ้นต้องเข้า-ออก ประเทศสหรัฐอเมริกา ต่อไปอีก ๑ ปี ที่ต้องติดตามสามี ไปศึกษาต่อระดับปริญญาโทด้านการเงิน การธนาคาร (Money Banking) ข้าพเจ้าได้เล่าไว้แล้วที่บ้านทักเรื่อง "ความคิดต่อยอดจากห้องเรียนกลับทาง"

เมื่อสำเร็จการศึกษากลับมาทำงานได้ระยะหนึ่ง ได้เลื่อนตำแหน่งตามลำดับ และย้ายงานมาเป็นเศรษฐกร และหัวหน้าหน่วยการเงิน ที่หน่วยการเงิน ฝ่ายวิชาการ(ปัจจุบันคือสายนโยบายการเงิน) ซึ่งทำหน้าที่หลักในการวิเคราะห์ และพยากรณ์สถานะการเงินของประเทศ ด้วยตัวชี้วัดด้านปริมาณเงิน (money supply)

ที่ประกอบด้วยธนบัตรหมุนเวียน และเงินฝาก ในสถาบันการเงิน ที่เชื่อมโยงกับอัตราดอกเบี้ยและภาวะเงินเฟ้อ เพื่อประกอบการวางแผนนโยบายการเงิน ในการรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจของประเทศ ให้มั่นคงด้วยอย่างต่อเนื่อง

บทบาทสำคัญที่ทำนายธปท.ในขณะนั้น ที่คงไม่แตกต่างจากสถานะการณ์ในปัจจุบัน คือ ความเป็นอิสระภาพขององค์กร ในการประกาศนโยบายอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมในแต่ละช่วงเวลา (ปัจจุบัน เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายการเงิน) ข้าพเจ้า

จดจำได้ดีว่าระยะหนึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยให้นำทีมงานไปที่กระทรวงการคลัง เพื่อทำความเข้าใจกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและคณะ เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของนโยบายดอกเบี้ยกับเงินเฟ้อ

การไปร่วมประชุมครั้งนี้ เป็นไปตามความต้องการของรัฐมนตรีผู้มีภูมิหลังของธุรกิจเอกชน ที่อยากฟังเจ้าหน้าที่บอกเล่าเชิงลึกทั้งในทางทฤษฎี และความเป็นจริงเชิงสถิติอย่างมีนัยสำคัญก่อนตัดสินใจเห็นด้วยกับธปท.ที่จะประกาศนโยบายเพิ่มอัตราดอกเบี้ย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการชะลอสินเชื่ออุปโภคบริโภคที่ฟุ่มเฟือย ก่อให้เกิดการขยายตัวของเงินเฟ้อ ...นับเป็นแบบอย่างหนึ่งที่ดีของการทำงานระหว่างองค์กร ที่สร้างการประสานงานด้วยความเข้าใจกันเช่นนี้ แทนที่จะต่างคนต่างออกไปตอบโต้ความขัดแย้งกันทางสื่อมวลชน สร้างความสับสนและความเชื่อมั่นของประชาชน

คนทำงานสามฝั่ง (๕)

ภาพนี้ยืนคู่กับ Mr.Tessier, Director of IMF Institutue

ชาววังบางขุนพรหม (๔)

ย่างเข้าปีที่ ๘ ของการทำงาน ได้รับมอบหมายหน้าที่สูงขึ้น เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ที่ต้องเข้าร่วมประชุมนโยบายด้านการเงินในระดับลึกและกว้างมากขึ้น กล่าวคือ มีภาระต้องเสนอปัญหาและทางออกที่เหมาะสมต่อผู้บริหารระดับสูง และนำแนวทางที่ได้รับความเห็นชอบจาก ธปท. แล้วออกไปอธิบายต่อสาธารณชน ทั้งผ่านทางสื่อมวลชน และเวทีสถาบันการเงินในโอกาสต่างๆ ซึ่งนับเป็นงานที่ทำทายมาก เพราะต้องมีทักษะในการอธิบายเรื่องยากให้เข้าใจง่ายๆพร้อมตอบนานาคำถามให้เป็นที่กระจ่างปราศจากความเคลือบแคลงใดๆ

ความร่วมมืออย่างใกล้ชิดของ ธนาคารกลางในภูมิภาค ASEAN ได้เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจาก ธปท. ในหลายโอกาสให้ไปร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ระหว่างกัน ในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ศรีลังกา เป็นต้น อันเป็นการช่วยสร้างพื้นฐานของการบูรณาการทั้งในด้านการพัฒนาวิชาการ ความเป็นปึกแผ่นของสัมพันธภาพ และการยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานของธนาคารกลางในหลายด้าน

ในขณะเดียวกัน ธปท.ยังได้ส่งข้าพเจ้าไปเพิ่มเติมวิทยายุทธ์ ความเป็นสากลรู้ทันโลกาภิวัตน์ที่ IMF Institute ด้าน Financial Analysis & Policy ณ กรุงวอชิงตัน ดีซี ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นเวลา

๓ เดือน นับเป็นครั้งที่สองคนละหลักสูตรของข้าพเจ้าที่สถาบันแห่งนี้ ซึ่งมี workshops ที่เต็มไปด้วยกรณีศึกษามากมาย แต่ยังได้ผ่อนคลายไปทัศนศึกษาเปิดโลกทัศน์บ้าง เช่น ไปชม น้ำตกไนแอการา อันใหญ่โตมหึมา และแหล่งประวัติศาสตร์หลายแห่งของสหรัฐอเมริกา ในมลรัฐเวอร์จิเนีย และแมรี่แลนด์ เป็นต้น

คนทำงานสามดวง (๕)

ชาววังเทวาระเวสม์ (๑)

ในยุคที่ประเทศไทยเปิดเสรีทางการค้าและการเงิน เพื่อรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจแบบก้าวกระโดด ที่เราคุ่นชินกับการเรียกขานกันว่ากำลังเป็นหนึ่งในประเทศกำลังพัฒนา "Emerging Countries"...เป็นหนึ่งในประเทศอุตสาหกรรมเกิดใหม่ "NICs".. เป็น.."เสือตัวที่ ๕" ฯลฯ ดังนั้นนโยบายด้านการเงิน และกำกับสถาบันการเงิน จึงต้องมีการพัฒนาให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งการเข้ามาลงทุนจากต่างประเทศ และการตื่นตัวของธุรกิจในประเทศที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากมายอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน

ในช่วงนั้น ข้าพเจ้าถูกย้ายงานจากฝ่ายวิชาการ มาอยู่บริเวณ ว่างทေးเวสท์ ซึ่งเคยเป็นที่ประทับของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการเพื่อรับผิดชอบในงานทำทนายความ สามารถแตกต่างจากลักษณะงานเดิมอย่างสิ้นเชิง โดยมาดำรง ตำแหน่งเป็นรองผู้อำนวยการฝ่ายกำกับและพัฒนาสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นฝ่ายที่แยกออกมาจากฝ่ายตรวจสอบสถาบันการเงินหน้าที่ หลักๆ คือการพัฒนากฎเกณฑ์การกำกับสถาบันการเงิน รวมทั้ง การร่วมพิจารณาตั้งองค์กรเกิดใหม่ในการกำกับธุรกรรมทางการเงิน ประเภทหลักทรัพย์และธุรกิจหลักทรัพย์(กลต.) เพื่อรองรับ เสถียรภาพสถาบันการเงินในยุคโลกาภิวัตน์ทำงานได้ไม่นาน ธปท.ได้ส่งข้าพเจ้า ไปสัมมนาด้านการบริหารงานกำกับตรวจสอบ ณ สถาบันประกันเงินฝาก ที่ มลรัฐเวอร์จิเนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา (Commission Examiners @ Federal Deposit Insurance Corporation, FDIC) เพื่อเป็นพื้นฐานการเตรียมการ

ในการจัดตั้งสถาบันประกันเงินฝากด้วยมาตรฐานสากลเป็นครั้งแรก ในประเทศไทย

ต่อจากนั้นระยะหนึ่ง ได้บินข้ามไปทวีปยุโรป ที่กรุงเจนีวา อีกหลายครั้ง เพื่อเป็นผู้แทนธนาคารกลาง ในคณะผู้แทนเจรจา การค้าและการเงินรอบอุรุกวัยที่ภายหลังปรับระดับเป็นการเจรจา ใน World Trade Organization (WTO) ซึ่งต้องยื่นหยัดทำที่ของ ประเทศเล็กๆอย่างเข้มแข็ง อันพึงสงวนข้อแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ กับการที่ธุรกิจต่างด้าวจะเข้ามาดำเนินธุรกิจกิจการเงินเชิงรุกใน ประเทศไทยซึ่งแม้การต่อรองมักจะถูกกดดันมากมายจากกลุ่ม ประเทศพัฒนาแล้วอย่างสหรัฐอเมริกา และยุโรป แต่ช่วงนั้น การเจรจาต่อรองสามารถผ่านพ้นไปด้วยดี ในลักษณะ "ยื่นกระต่าย ขาเดียว" ที่ยังจำกัดจำนวนธนาคารต่างชาติไว้ในระดับที่เหมาะสม จนถึงปัจจุบัน

นับเป็นประสบการณ์ที่สร้างบทเรียนหลายประการในการรู้เท่า ทันประเทศคู่ค้า ที่พยายามหาช่องทางได้เปรียบทุกด้าน โดยเฉพาะ ธุรกิจการเงินที่ประเทศไทยยังอ่อนด้อยในความหลากหลายของ

ประเพณีธุรกิจและความเชี่ยวชาญ ข้าพเจ้าจดจำได้ดีว่า การประชุมเจรจาต่อรองด้านการเงินในขณะนั้นท่ามกลางความพร้อมและการผนึกกำลังของกลุ่มประเทศพัฒนา กลุ่ม " G10" แบบ "สืบทอดหนึ่ง" ที่ผู้แทนรัฐบาลของพวกเขาได้ออกหน้า นำข้อเรียกร้องมากมายของภาคเอกชน มายื่นข้อเสนอเชิงรุกในขณะที่ประเทศไทยหนึ่งเดียวกลับต้องคิดแทนภาคเอกชนที่ขาดความกระตือรือร้น และความพร้อมที่เท่าเทียมกับเขาข้าพเจ้าจึงต้องหาทางออก ด้วยการวิ่งไปหาหรือออกรอบ เกาะกลุ่มเจรจาในแนวเดียวกับประเทศใน ASEAN ที่เคยมีประสบการณ์อันเจ็บปวดในการเป็นอาณานิคมของประเทศตะวันตกมาแล้วเป็นเวลายาวนาน จึงไม่ยอมเสียเปรียบในการเจรจาต่อรองแต่อย่างใด

คนทำงานสามวัน (๖)

ชาววังเทวอะเวสม์ (๒)

ในแต่ละวัน ห้องทำงานของข้าพเจ้า ไม่เคยว่างเว้นผู้มาเยือนจากต่างประเทศที่เข้ามายื่นข้อเสนอขอจัดตั้งธนาคาร หรือ ยกกระดับสำนักงานตัวแทนของธนาคารตนในประเทศไทย หลายรายมาเยือนพร้อมกับอุปทูต เพื่อหว่านล้อมด้วยภาษาดอกไม้หอมกรุ่นไปทั่วห้อง บางกรณีหอบรายการธุรกรรมทางการเงินหน้าตาแปลกๆ มาขออนุญาตขายผลิตภัณฑ์แก่ลูกค้าไทย ซึ่งข้าพเจ้าสามารถคุยกับพวกเขาได้อย่างอิสระ ปราศจาก "ไฟเขียว" เปิดทางผ่านตลอดแม้แต่รายเดียวจากผู้บังคับบัญชาคำตอบที่พวกเขาได้รับกลับไป จึงเป็นแนวขอรับการสนทนาไว้เป็นข้อมูล พร้อมให้การบ้านยากๆ ไปศึกษาผลดี-ผลเสียที่ประเทศไทยพึงได้รับจากธนาคารต่างชาติเหล่านี้ รวมทั้งกรณีศึกษาที่แสดงความสำเร็จมาแล้วในประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ ที่ไม่เกิดการขัดแย้งกับผลประโยชน์ทางธุรกิจการเงินของธนาคารท้องถิ่น

ด้วยตระหนักดีถึงการเตรียมพร้อมของธนาคารไทย ที่จะต้องเพิ่มความแข็งแกร่งให้เท่าเทียมกับธนาคารต่างประเทศมากกว่าที่เป็นอยู่และในขณะเดียวกัน ธนาคารแห่งประเทศไทยต้องเสริมสร้างกฎเกณฑ์เพิ่มเติมในการกำกับสถาบันการเงินให้เกิดเสถียรภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อรองรับธุรกรรมทางการเงินใหม่ๆ และการแข่งขันที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ข้าพเจ้าจึงได้ถูกส่งไปสัมมนาด้านกฎเกณฑ์ใหม่ๆ ที่องค์การการเงิน BIS (Bank for International Settlements) @ Basel ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เป็นเวลาสามสัปดาห์ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำหรับนำมาสร้างป้อมปราการรองรับกระแสการเงินโลกที่ตั้งเค้าถาโถมสู่ประเทศไทย ในระยะต่อมา

แม้การพิจารณาอนุญาตธนาคารต่างชาติอย่างเต็มรูปแบบมีข้อจำกัดด้วยเหตุผลปกป้องการแข่งขันกับธนาคารไทยหลายประการ ซึ่งต่อมาทางการยอมให้เพียงเปิดทำการเฉพาะบางธุรกิจการเงิน ที่มีแหล่งเงินจากต่างประเทศ ในฐานะ BIBF (Bangkok International Banking Facilities) จำนวนหนึ่งของธนาคาร

ต่างชาติที่เคยมีประวัติการดำเนินงานดีเป็นระยะเวลายาวนานในประเทศไทยเท่านั้น

อย่างไรก็ตามเงินนำเข้าอัตราดอกเบี้ยต่ำ กลับไหลผ่านเข้ามาจากสำนักงานเหล่านี้ ทั้งสู่สถาบันการเงินไทยหลายแห่ง และตรงไปยังธุรกิจภาคเอกชนที่เร่งขยายการดำเนินงานในแทบทุกภาค โดยเฉพาะธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ จนขยายตัวเป็นภาวะเศรษฐกิจ "ฟองสบู่" รวมทั้งเพื่อเก็งกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดยอดหนี้สินของประเทศมหาศาล เกินกว่าทรัพย์สินของประเทศ จะรองรับได้อย่างเหมาะสม จนทางการต้องประกาศลอยตัวอัตราแลกเปลี่ยนตามสภาพตลาดในขณะนั้น ส่งผลให้หนี้สินเงินตราต่างประเทศเพิ่มขึ้นหลายเท่าตัว กระทบต่อสภาพคล่องสถาบันการเงินในประเทศเป็นจำนวนมาก จนทางการต้องสั่งปิดการดำเนินงานมากถึง ๕๖ แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบริษัทเงินทุน และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ เกิดเป็นวิกฤตการณ์ "ต้มยำกุ้ง" ขยายผลไปยังภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและต่างประเทศ อยู่ช่วงหนึ่งกว่าที่จะฟื้นตัวได้

คนทำงานสามวัย (๗)

ชาววังทะเลเวสต์ (๓)

หลังจากวิกฤตการณ์ "ฟองสบู่แตก" ได้มีการเยียวยาระบบเศรษฐกิจทั้งในภาคธุรกิจ และภาคการเงิน โดยภาครัฐออกมาตรการช่วยเหลืออย่างเป็นขั้นตอน ทั้งด้านภาษี การสนับสนุนสภาพคล่องทางการเงินการปรับโครงสร้างหนี้ รวมทั้งการควบรวมกิจการสถาบันการเงินอย่างต่อเนื่อง ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้มาทำหน้าที่ผู้จัดการกองทุนเพื่อการฟื้นฟู และพัฒนาระบบสถาบันการเงินในการดูแลบริหารสินทรัพย์เร่งรัดติดตามหนี้สินของสถาบันการเงิน ตลอดจนเข้าไปค้ำประกันและจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงินของสถาบันการเงินที่ปิดกิจการอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

ประสบการณ์การทำงานช่วงนั้น มีความยากลำบากและท้าทาย เหมือนกำลังพยายามปีนขึ้นมาจากหุบเหวลึก ด้วยข้อจำกัดทั้งด้านสิ่งแวดล้อมความพร้อมของปัจจัยที่จำเป็น การเร่งรัดเวลาดำเนินการ การบริหารจัดการอันเป็นที่ยอมรับได้ และความคาดหวังของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายข้าพเจ้าและทีมงาน ต้องทำงานคู่ขนานหลายคู่ทางในช่วงเวลาเดียวกัน ที่ล้วนมีเป้าหมายสูงสุดในการลดผลกระทบจากสถานะการณ์ที่เลวร้าย ทั้งในเชิงองค์กรวมและปัจเจกชน นอกจากนี้ ยังต้องเป็นตัวแทนองค์กรออกไปอธิบายประเด็นซับซ้อนของการทำงานต่อคณะกรรมการการเงินในรัฐสภา และตามสื่อต่างๆไม่เว้นแต่ละวัน ซึ่งยังโชคคืออยู่บ้างที่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน มีความเข้าใจและให้การสนับสนุนด้วยดี ช่วยให้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงิน นำพาระบบการเงินผ่านพ้นความยุ่งยากลำบากเป็นลำดับมาภายในเวลาไม่นานนัก

ครั้งนี้แล้ว วาระแห่งการ "ล้างบ้าน" สถาบันการเงินในมิติใหม่ ได้เริ่มขึ้นอย่างเป็นขั้นตอน โดยเปลี่ยนแปลงจากกรอบเดิมที่มีลักษณะเชิงรับเป็นเชิงรุก กล่าวคือ มีการกำหนดให้ต้องสร้างกลยุทธ์ การจัดการความเสี่ยงไว้รอบด้าน ทั้งในเชิงยุทธศาสตร์การจัดการ การให้สินเชื่อ การรู้เท่าทันภาวะตลาดการเงิน เป็นต้น ในช่วงนี้ ธปท.ได้แต่งตั้งให้ข้าพเจ้ามาดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการอาวุโสฝ่าย ตรวจสอบสถาบันการเงินซึ่งต้องออกไปนำเสนอแนวคิด แนวปฏิบัติ ในเรื่องการจัดการความเสี่ยงที่กล่าว ต่อคณะกรรมการธนาคาร พาณิชย์ เพื่อสร้างความเข้าใจและร่วมหารือวิธีการขับเคลื่อนอย่าง มีประสิทธิภาพ อันยังผลให้ในเวลาต่อมา

เมื่อเกิดวิกฤตการณ์แฮมเบอร์เกอร์ กรณีตลาดสินเชื่ อสังหาริมทรัพย์(Subprime) ในสหรัฐอเมริกา ที่สร้างความเสียหายไปทั่วโลกแต่สถาบันการเงินไทยกลับไม่ได้รับผลกระทบ แต่อย่างไรก็ตาม เพราะมีจิตสำนึกในเชิงระวังในการไม่ทำธุรกรรมทาง การเงินกับผลิตภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงสูงเช่นนี้

คนทำงานสามดวง (๘)

ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (ม.ร.ว.ปรีดิยาธร เทวกุล) ในวันเปิดโครงการ DMS

ชาววังเทวะเวสม์ (๔)

ในยุคของเศรษฐกิจใหม่ (New Economy) ที่ระบบออนไลน์ ได้เข้ามาเปลี่ยนแปลงโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจจาก manual เป็น digital ที่นำมาซึ่งธุรกรรมทางการเงินที่มีความรวดเร็ว ขยาย การดำเนินงานที่เพิ่มมูลค่าขึ้นอย่างต่อเนื่อง ข้าพเจ้าได้รับมอบหมาย ให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้ว่าการสายข้อสนเทศ รับผิดชอบระบบ การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านธนาคารพาณิชย์ ระบบฐาน ข้อมูลเศรษฐกิจทางออนไลน์ (Data Management System,DMS) ระบบงานคอมพิวเตอร์ของธปท. และคณะทำงานพัฒนา website ของธปท.ซึ่งมีการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนด้วยความรอบคอบ

มีการทดสอบระบบร่วมกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง คำนึงข้อจำกัดทางทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

การประสานงานด้วยความเข้าใจในทิศทางการทำงาน และการวิเคราะห์ปัญหาาร่วมกันในทุกแง่มุม เพื่อแสวงหาทางออกที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ คือหัวใจสำคัญของความสำเร็จสู่เป้าหมายของโครงการไอทีเหล่านี้ ข้าพเจ้าในฐานะตัวแทนธนาคารกลางได้จัดตั้ง "กลุ่มทูตไอที"(IT Ambassador Team) จาก ธปท. ออกไปเยี่ยมหารือกับธนาคารพาณิชย์ทั้งไทยและต่างชาติแบบถึงลูกถึงคน แทนการเรียกธนาคารพาณิชย์มาพบที่ธปท. วิธีนี้ทำให้เกิดบรรยากาศ "ล้อมวงคุย" ในระดับกรรมการผู้จัดการใหญ่ คณะผู้ทำงานไอทีและฝ่ายธุรกิจที่เกี่ยวข้องของธนาคาร ทั้งในเชิงลึกและกว้าง ได้ข้อตกลงร่วมกัน ไม่ใช่ต่างคนต่างทำ เกิดเป็นแผนการทำงานที่บรรลุเป้าหมายที่มีประสิทธิผลเชิงประจักษ์

โดยธนาคารขนาดใหญ่ ๔ แห่ง รับเป็น "ผู้นำร่อง" ชักจูงธนาคารขนาดกลางและเล็ก มาเข้าร่วมในระบบอย่างราบรื่นด้วยดีและการดำเนินงานบางด้านได้สร้าง "IT Pool" เพื่อประหยัดทรัพยากรของประเทศและความมั่นคงของระบบดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ช่วงนั้น ต้องฟังที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญระบบไอทีจากต่างประเทศหลายราย ที่เราต้องมีชั้นเชิงของการเป็น "นายจ้างชั้นเทพ" ด้วยการรู้เท่าทัน ไม่ถูกเอาเปรียบ ไม่เป็นทาสทางความคิดสามารถทำงานเองต่อไปได้ด้วยดีเมื่อสัญญาจ้างสิ้นสุดลงแล้วทุกขั้นตอนการทำงานต้องมีการบันทึกข้อตกลงการทำงาน และประเมินผลอย่างเข้มข้นบนการชี้แจงที่ชัดเจน เพื่อลดข้อโต้แย้งและไม่ขยายเวลาการทำงานที่สิ้นเปลืองเงินโดยไม่จำเป็น

คนทำงานสามวัย (๙)

ชาววังทေးเวสม์ (๕)

ในยุคสมัยที่มีการตื่นตัวเรื่องการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างกันในองค์กรและข้ามองค์กร ธปท.ได้มอบหมายให้ข้าพเจ้า เป็นเจ้าของโครงการจัดการองค์ความรู้ของ ธปท. (Enterprise Knowledge Management Portal,EKP) ซึ่งไม่

เพียงแต่การวางระบบไอที เพื่อรองรับกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แต่ต้องรณรงค์ปลูกฝังจิตสำนึกในการคิดเชิงบวกของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบ "ไม่หวงวิชา" อันจะเป็นพลังที่มีคุณค่าในการปลูกปัญญา และสนับสนุนการทำงานให้มั่นคงพัฒนาอย่างต่อเนื่องบนรากฐานของต้นทุนองค์กรที่ยั่งยืน รูปแบบของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีสองลักษณะคือ เป็นทางการ (formal) และ ไม่เป็นทางการ (informal) ซึ่งในรูปแบบที่สองมักเกิดขึ้นในวงเพื่อนวาระต่างๆแบบสันตนาการ บนความสนิทสนมไว้นื้อเชื่อใจกัน แบ่งปันประสบการณ์ความรู้กันอย่างสนิทใจ ไม่ปรุงแต่งหรือสร้างภาพ จนยากแก่การค้นหาสาระดีๆของความเป็นจริง

เนื่องด้วยเพราะ ธปท.เป็นสถาบันระดับชาติที่มีประวัติการทำงานมายาวนาน จึงจำเป็นต้องเลือกองค์ความรู้ที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อความสำเร็จของภารกิจ และความอยู่รอดขององค์กร

ในขณะที่เดียวกันต้องค้นหาบุคคลต้นแบบที่จะเป็นผู้เล่าประสบการณ์ที่บรรลุเป้าหมายงาน และการดำรงตนเป็นแบบอย่าง ทั้งนี้ การเก็บองค์ความรู้ อาจจัดทำโดยการสัมภาษณ์ การบันทึกคำเล่าด้วยตนเอง หรือการล้อมวงคุยบุคคลผู้ทำงานในกลุ่มเดียวกัน ด้วยเนื้อหาที่มากด้วยคุณภาพและไม่ยาวเกินไป

ในแต่ละตอน บางกรณีอาจมีลักษณะอ่อนไหวที่ต้องคัดกรองชั้นความลับ ซึ่งต้องมีกระบวนการทางไอทีที่จะเลือกผู้เข้าถึงข้อมูลโครงการนี้ ได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องด้วยดี กลายเป็นวัฒนธรรมองค์กรแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ใน ธปท. ที่ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

คนทำงานสามฝั่ง (๑๐)

ชาววังลดาวัลย์ (๑)

หลังเกษียณอายุงานที่ทำงานต่อเนื่องมา ๓๕ ปีจาก ธปท. ในบริเวณสองวัง (วังบางขุนพรหม และวังเทวะเวสม์) ข้าพเจ้าได้รับการชักชวนจาก ดร.จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ และประธานคณะกรรมการกิจกรรมเพื่อสังคมของธนาคารไทยพาณิชย์จำกัดฯ (มูลนิธิสยามกัมมาจล) และคุณหญิงชฎา วัฒนศิริธรรม ด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการฯ ให้เข้ามาร่วมใน คณะทำงานขับเคลื่อนการเรียนรู้ปรัชญา

ประชุมหารือแนวทางการประสานงานกับคุณหญิงเกษมา วรวรรณ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ซึ่งขณะนั้น ได้มีโครงการวิจัยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาระยะหนึ่งแล้วที่สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ (สำนักงานนี้ ตั้งอยู่ในบริเวณวังลดาว์ลีย์ ซึ่งเคยเป็นที่ประทับของ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ายุคลทิฆัมพรกรมหลวงลพบุรีราเมศวร์ พระราชโอรสใน พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ และ พระวิมาดาเธอพระองค์เจ้าสายสวลีภิรมย์ กรมพระสุทธาสินีนาฏ ปิยมหาราชปดิวรัดา)

ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนฯ คือ การเข้าใจ ประยุกต์ใช้ และ ขยายผลสู่ชุมชนและสังคม โดยคณะทำงานขับเคลื่อนฯ ได้เข้าไปสนับสนุนต่อยอดเพิ่มคุณค่าแก่สถานศึกษาที่ได้ดำเนินการด้วยตนเองไปแล้วในภูมิภาคต่างๆ ในลักษณะ "ระเบิดจากภายในโรงเรียน" ด้วยการออกไปเยี่ยมเยียนเสริมสร้างความเข้าใจในหลักการ "สามห่วง สองเงื่อนไข" คือ การคิดวิเคราะห์ หลักเหตุผล

ความพอประมาณ การมีภูมิคุ้มกัน บนเงื่อนไขของความเป็นคุณธรรม และความรอบรู้ของกิจการงานของตน

เมื่อดำเนินการเห็นแสงอุโมงค์ปลายลำเรื่องรองไปได้ระยะหนึ่ง ดังนั้น เพื่อให้เกิด การบูรณาการกับระดับนโยบายการศึกษาของชาติ ในแก่นหลักของการสอดแทรกหลักคิดวิเคราะห์ข้างต้นเข้าไป ใน ๘ กลุ่มสาระวิชาของแต่ละช่วงชั้น คณะทำงานขับเคลื่อนฯ จึงได้เข้าไปรายงานเป้าหมาย และหารือการดำเนินงานต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งประสานงานกับ สพฐ.และหน่วยงานดูแลสถานศึกษาภาครัฐ และเอกชน อื่นๆ รวมทั้งแนวร่วมการขับเคลื่อนหลายองค์กร เช่น ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นิติฯ กลุ่มปุนซิเมนต์ไทย ฯลฯ จัดเป็น มหกรรมเวทีตลาดนัดการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอ

เพียงสู่สถานศึกษา เป็นประจำทุกปี พร้อมทั้งมอบป้าย "สถานศึกษาพอเพียง" แก่โรงเรียนที่อาสาสมัครเข้ามารับผิดชอบต่อคัดเลือกตามหลักเกณฑ์เชิงคุณภาพของบุคลากรทั้งโรงเรียน ตั้งแต่ผู้อำนวยการและผู้บริหาร คณะครู และนักเรียนเพื่อเป็นแบบอย่าง และรับการพัฒนาศักยภาพอย่างเข้มข้น สู่การเป็น "ศูนย์การเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" โดยพี่เลี้ยงจากคณะศึกษาศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยภูมิภาคต่างๆอย่างเป็นขั้นตอนต่อไป

ในปัจจุบัน จำนวนสถานศึกษาพอเพียง มีจำนวนทั้งสิ้น ๓,๒๘๘ แห่ง และศูนย์การเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภูมิภาคต่างๆ ๓๑ แห่ง อยู่ระหว่างการพัฒนา ๑๒๒ โรงเรียน และพร้อมประเมินในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๖ อีก ๑๓ โรงเรียน

ในขณะเดียวกัน คณะทำงานขับเคลื่อนฯ ยังได้จัดพิมพ์หนังสือและ e-book การถอดบทเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่บอกเล่าโดยโรงเรียนเศรษฐกิจพอเพียง เผยแพร่อย่างต่อเนื่อง เพื่อขยายผลสู่สังคมอย่างกว้างขวาง

โปรดดูความคืบหน้าของโครงการพัฒนาเยาวชนโดยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ weblin นี้ คลิกที่: <http://www.scbfoundation.com/projects/project.php?proj=1&sub=&unit=>

คนทำงานสามวัย (๑๑)

ชาววังลดาวัลย์ (๒)

อีกภารกิจหนึ่งที่ได้รับมอบหมายจาก ดร.จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์คือ ความรับผิดชอบงานด้านสังคมในหน้าที่ กรรมการมูลนิธิสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ซึ่งมุ่งเน้นงานหลักๆสามด้าน คือ การพัฒนาเยาวชน การพัฒนาชุมชน และการพัฒนาด้านกีฬาทำงานมายาวนาน จึงจำเป็นต้องเลือกองค์ความรู้ที่มีลำดับความสำคัญสูงต่อความสำเร็จของภารกิจ และความอยู่รอดขององค์กร

โครงการเธอคือแรงบันดาลใจ ซึ่งข้าพเจ้าเป็นหัวหน้าโครงการ

ที่ประกอบด้วยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาจากภาคส่วนต่างๆ ได้ร่วมกันคัดกรองโครงการด้านสังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมของเยาวชน จากทุกภูมิภาค ที่ได้สร้างสรรค์และดำเนินการด้วยตนเอง บนความมีจิตอาสา เป็นแบบอย่างที่ส่งผลกว้างขวางต่อชุมชน ได้ก้าวเข้าสู่ ปีที่ ๗ มีโรงเรียนส่งโครงการเข้าสู่การพิจารณาเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ รวมเป็นจำนวนกว่าสองพันโรงเรียนและโครงการ ที่ล้วนแต่สร้างคุณูปการต่อท้องถิ่นแผ่นดินเกิดของตนอย่างยิ่ง

สำหรับโครงการที่ได้รับคัดเลือกปีละ ๑๒ โครงการ ทุกภูมิภาค นอกจากจะได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติและทุนการศึกษาแล้ว ยังได้มีโอกาสมาเข้าค่ายร่วมกันถอดบทเรียนรู้ในการประสานพลัง สะท้อนคำขวัญของโครงการคือ "เมื่อหนึ่งความดี กลายเป็นแรงบันดาลใจให้ชุมชนและสังคม" โปรดอ่านรายละเอียดโครงการนี้ คลิกที่ :

<http://www.gotoknow.org/blog/nongnarts4>

โครงการนี้ ได้รับการประเมินจากบริษัทประเมินภายนอก (บริษัท Sim Research) ว่าจำเป็นต้องมีการพัฒนาด้านการเผยแพร่โครงการให้มากยิ่งขึ้น เพื่อเพิ่มการรับรู้ขยายผลของโครงการต่อไป ในส่วนของการการปฏิบัติการกิจเหล่านี้ ข้าพเจ้าได้รับกำลังใจจาก ดร.จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา.มาอย่างต่อเนื่องในการสนับสนุน และเปิดโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรมด้านสังคมของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ตลอดเวลาที่ผ่านมา

มรดกล้ำค่าจากพ่อ

" มรดกที่เป็นทรัพย์ภายในอันล้ำค่ายิ่งกว่าทรัพย์ภายนอก ที่พ่อมอบให้ข้าพเจ้าตั้งแต่ลืมตาเกิดมาจนจำความได้ คือการอบรมสั่งสอนทั้งทางโลกและทางธรรม ในรูปแบบคำพูดคำเขียน และประพฤติให้เห็นเป็นตัวอย่าง "

ใครๆ ต่างมีพ่อ...ไม่ว่าใครจึงต้องกำพร้าพ่อกันทุกคนไม่ช้าก็เร็ว เมื่อปลายเดือนมีนาคมปีนี้ เพื่อนๆ ได้บอกว่าข้าพเจ้าโชคดีที่เพิ่งสูญเสียพ่อวัย ๙๐ ปี ในขณะที่ข้าพเจ้ามีอายุมากถึง ๖๔ ปีแล้ว ซึ่งนับเป็นการ “ กำพร้าพ่อ ” ในเวลาตามควรแก่กาลของการสิ้นสภาพสังขารตามวัฏจักรแห่งธรรมชาติ

พ่อสิ้นลมอย่างสงบด้วยอาการเส้นโลหิตแตกในสมอง หลังจากล้มป่วยเพียง ๑๑ วัน โดยหมอให้นอนดูอาการในห้องฉุกเฉินของ

ไม่มีสายระโยงระยางของกระบวนการทางแพทย์ที่จะข้อยึด
 คุตรั้งไว้ ไม่มีเสียงระงมร่ำไห้พึมพายจากผู้ใกล้ชิดที่ล้อมรอบตัวพ่อ
 ด้วยเพราะพวกเราทุกคนพร้อมใจที่จะ “ปล่อยวาง” เพื่อให้จิตของพ่อ
 ที่ได้ฝึกมาแล้วอย่างเข้มแข็งและยาวนานในวิถีพุทธธรรมแห่งหลัก
 “ไตรลักษณ์” ก้าวไปสู่การปฏิสนธิในภุมิภพใหม่ตามบุญญาบารมีที่
 ได้ตั้งปณิธานไว้ โดยไม่ต้องห่วงหน้าพะวงหลังแต่อย่างใด เปรียบดั่ง
 เปลวเทียนสว่างไสวระยับตา เมื่อยามจุดเทียนเล่มใหม่...

โรงพยาบาลเอกชน เพียง ๓ วัน แล้วอนุญาตให้ย้ายมาบริบาล
 ท่ามกลางการดูแลของลูกๆอย่างใกล้ชิดในคลินิกของลูกสาวที่เป็น
 หมออีก ๘ วัน เท่ากับเป็นการเปิดโอกาสครั้งสุดท้ายที่พวกเราได้
 สมองพระคุณท่านอย่างเต็มที่

ในระหว่างนั้น พ่อรู้สติตลอดเวลา และมีพลังจิตแก้ก้ำใน
 การพุงตัวนั่งเพื่อลุกเข้าห้องน้ำด้วยตนเอง แต่เมื่อผู้พยาบาลไม่
 ยอมตามใจ เพราะเกรงจะเกิดอุบัติเหตุ พ่อจึงได้ยอมรับสภาพ
 อย่างเข้าใจ รวมถึงการสงบกายใจนอนพนมมือฟังเทศสวดมนต์และ
 การบรรยายธรรมจากพระสุปฏิปันโนที่ลูกๆ เปิดให้ฟังแก้เหงา
 ก่อนจะละทิ้งกายจากไปอย่างนุ่มนวล เสมือนแสงเทียนค่อยริบหรี่
 มอดดับลง เมื่อสิ้นปลายไส้เทียน..

*พ่อและแม่สถิตยอยู่ในใจไฉนถึง
 เฝ้าดำเนินทุกคืนวันไม่หักหาย
 ต่อให้สิ้นจากดินฟ้าชีวาวาย
 ลูกไม่คลายรักแท้แนบแกใจ*

หลังการตายของพ่อ ข้าพเจ้าในฐานะลูกคนโต ต้องเป็นผู้จัดการมรดกตามพินัยกรรมที่พ่อเขียนสั่งไว้ด้วยลายมือสวยงาม เมื่อพ่ออายุ ๘๔ ปี มีทรัพย์สินภายนอกที่เป็นตัวเงินในบัญชีธนาคาร และที่ดินที่พ่อได้แบ่งสรรอย่างสมเหตุสมผลและยุติธรรม

ข้าพเจ้ามองผ่านสิ่งเหล่านั้นไปด้วยความรู้สึกที่คงไม่แตกต่างจากทายาททั่วไปที่สมควรสำนึกว่า หากขาดความรอบคอบไม่ระมัดระวังในการบริหารทรัพย์สินตกทอดนี้ให้คงงอกเงยสืบต่อไป วันใดวันหนึ่งข้างหน้า ทรัพย์สินที่ได้มาโดยไม่ได้ลงทุนลงแรงเอง ย่อมละลายหมดไปได้ในที่สุด

ในการจัดทำหนังสืออนุสรณ์งานศพของพ่อ ข้าพเจ้ารำลึกได้ว่า ยังมีมรดกที่เป็นทรัพย์สินภายในอันล้ำค่ายิ่งกว่าทรัพย์สินภายนอกข้างต้นอีกจำนวนหนึ่งที่พ่อมอบให้ข้าพเจ้าตั้งแต่ลืมตาเกิดมาจนจำความได้ คือการอบรมสั่งสอนทั้งทางโลกและทางธรรม ในรูปแบบคำพูดคำเขียน และประพฤติให้เห็นเป็นตัวอย่างเป็นกิจวัตรติดตาตรึงใจยากที่จะลืมเลือน

พ่อได้หยิบยื่นทรัพย์สินนี้ให้ โดยเริ่มจากบอกเล่าเรื่องง่ายๆ ไปถึงเรื่องซับซ้อน เรียบเรียงร้อยถ้อยคำกระชับชัดเจน เป็นรูปธรรมจากประสบการณ์อันยาวนานของพ่อ ในหลากหลายแนวทาง เช่น...

- ❖ วิธีปฏิบัติในการดำรงชีวิตแบบพอเพียงบนพื้นฐานของคุณธรรมและความเพียร
- ❖ การรักษาระเบียบวินัยอย่างสม่ำเสมอ

- ❖ การหมั่นพัฒนาตนเองเพื่อประโยชน์แก่ตนและสังคม
- ❖ การปลูกฝังหนทางปฏิบัติสู่การพ้นทุกข์ในแนวพุทธ อริยมรรคอย่างเป็นขั้นตอน

ทรัพย์สินภายในที่พ่อมอบไว้ให้เหล่านี้ ข้าพเจ้าไม่หวังที่จะเก็บไว้เป็นสมบัติส่วนตัว เพราะเป็นทรัพย์สินที่ “ ยิงให้ยิงได้ ” ไม่มีวันหมดสิ้น ดังนั้น ตั้งแต่พ่ออายุ ๘๐ ปีเป็นต้นมา ข้าพเจ้าจึงเคยเชิญให้พ่อเขียนประสบการณ์และแนวคิดทุกด้านที่พ่อเห็นว่าน่าจะเป็นประโยชน์ในการถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลัง

พ่อได้อุตสาหะบันทึกวันละเล็กละน้อย รวบรวมให้ข้าพเจ้าจัดพิมพ์หนังสือที่ระลึกครบอายุ ๘๐ ปี ๘๑ ปี และ ๘๒ ปีของพ่อ สำหรับแจกลูกหลานอย่างต่อเนื่อง เป็นที่ชื่นชมของผู้รับมาก

แต่น่าเสียดายที่ในปีถัดต่อมา พ่อหยุดเขียนโดยบอกข้าพเจ้าอย่างถ่อมตัวว่า “หมดภูมิแล้ว” ข้าพเจ้าจึงถือโอกาสนำทรัพย์สินภายในสุดรักเหล่านี้พิมพ์รวมเล่มในหนังสืออนุสรณ์งานศพของพ่อเมื่อเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา

ทุกบททุกตอนปรากฏเป็นเนื้อหาสาระหนาถึงกว่า ๒๐๐ หน้า ซึ่งแขกหรือเป็นจำนวนมากทั้งที่รู้จักและไม่รู้จักพอ ได้มีน้ำใจตอบรับกลับมาว่า ดีใจที่ได้รับแบ่งปันมรดกทางใจนี้..

สำหรับข้าพเจ้านั้น พ่อได้เคยเขียนโอวาท “ เตือนสติ ” เฉพาะตัวอันสะท้อนหลักขรรษาธรรมเป็นของขวัญในโอกาสครบอายุ ๖๐ ปีของข้าพเจ้า...

“ พ่อมีลูกคนแรก เป็นผู้หญิง ร่างน้อยหน้าเอ็นดู แต่ให้ชื่อว่า “ใหญ่” วันข้างหน้าจะได้เป็นใหญ่ มีคนนับหน้าถือตา เลยตั้งชื่อจริงว่า “ นงนาท ” คือนางผู้เป็นใหญ่

❖ เมื่อเป็นใหญ่แล้ว ต้องมีสติกำกับอยู่ตลอดเวลา จะได้ไม่เปลอว่า เป็นใหญ่แล้วจมไม่ลง

❖ ผู้เป็นใหญ่ที่แท้จริง ต้องอ่อนน้อมถ่อมตน เพราะของแท้ย่อมตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้

❖ ผู้เป็นใหญ่ย่อมพูดน้อย พูดแต่เรื่องมีสาระ

❖ ผู้เป็นใหญ่ย่อมกล่าวอ่อนหวานต่อผู้มีทุกข์ เขาจะได้เป็นสุขชื่นใจ

❖ ผู้เป็นใหญ่ย่อมดำรงในหลักพรหมวิหาร

❖ ผู้เป็นใหญ่ย่อมแสวงหาความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม และประจักษ์แจ้งในไตรลักษณ์ว่า...

ทุกสิ่งในโลกย่อม อนิจจัง ไม่เที่ยงแท้แน่นอน ทุกสิ่งย่อม ทุกขัง เป็นทุกข์มากบ้าง น้อยบ้าง ทุกสิ่งย่อมเป็นอนัตตา แม้แต่

ร่างกายก็ไม่ใช่ว่าตัวของเรา มันเป็นตัวตนของสัตว์โลก แต่...เราคือจิต เข้าไปอาศัยอยู่และยึดถือเป็นตัวตนของเราพระพุทธเจ้าสอนให้ปล่อยวาง เพื่อให้เกิดความว่าง มีความสุข

ลูกเขียนบันทึกนี้ในวันพ่อแห่งชาติในปีที่พ่อจากลูกไปแล้ว เพื่อขอน้อมรำลึกถึงพระคุณอันใหญ่หลวงของพ่อที่รักและเคารพบูชา.. ผู้เป็นพรหมของบุตรตลอดชั่ววินิจนินต์...(๕ ธันวาคม ๒๕๕๑)

แม่ผู้เป็นครูคนแรกของลูกๆ

ครูเฉลิมจิตต์ (ศิริสวัสดิ์) เกษะนันท์ แห่งโรงเรียนสตรีประจำจังหวัดนครสวรรค์เมื่อ ๗๕ ปีก่อน คือแม่ผู้เป็นครูของลูกๆทั้ง ๘ คนที่ พลตรี พงศ์ เกษะนันท์ พ่อของพวกเราตั้งใจเลือกสรรผู้หญิงคนนี้ ให้มาเป็นแม่ศรีเรือนด้วยความรักและไว้วางใจตลอดชั่วชีวิต ตามคติโบราณแห่งการถือไม้เท้ายอดทอง กระบองยอดเพชร

ด้วยความที่แม่เป็นลูกกำพร้าพ่อ (รองอำมาตย์โท ขุนอรชรวัน วิจารณ์ (ต่วน ศิริสวัสดิ์) รัชมหาราชเป็นป่าไม้จังหวัดนครสวรรค์) ตั้งแต่อายุเพียง ๘ ปี และเป็นลูกสาวคนสุดท้ายจากจำนวน ๖

คนที่พี่ๆทยอยออกเรือนไปตามลำดับ แม่จึงเป็นลูกสาวติดบ้านที่ใกล้ชิดกับคุณยายของเรา (ปรีก ศิริสวัสดิ์) ผู้ถ่ายทอดความเข้มแข็ง ขยันทำมาหากินในการดูแลเรือกสวน ที่อุดมด้วยผลไม้ตามฤดูกาล สำหรับค้าขาย และการแปรรูปเป็นขนมจำหน่ายตลอดทั้งปี ในขณะที่แม่มุ่งมั่นเรียนหนังสือจนจบหลักสูตรวิชาครู ได้รับประกาศนียบัตรประโยคมัธยม(ปม.) เพื่อประกอบอาชีพนี้ตลอดมาในช่วงก่อนแต่งงานกับพ่อ ซึ่งมีศทางทหารเป็นนายร้อยโท ในตอนปลายสงครามโลกครั้งที่สอง

วิธีสั่งสอนอบรมของแม่ ที่ฝังแน่นจดจำในจิตใจของลูกๆ คือ

❖ ทำให้ดู อยู่ให้เห็น ในวิถีพอเพียง ดั่งนั้นทุกครั้งที่เราตั้งใจจะทำสิ่งใดในชีวิต แบบอย่างดีๆที่แม่ปลูกฝังไว้อย่างเป็นรูปธรรมจะเป็นเสมือนแสงส่องนำทางเสมอ

❖ **ไม่นิยมใช้ไม้เรียวเขี่ยนติ หรือจู้จี้บ่นว่าให้ซ้ำใจ** แม่บอกว่าวิธีนั้นแม่เจ็บปวดกว่าลูก และไม่เชื่อว่า การลงโทษด้วยความรุนแรง จะทำให้ลูกหยาบช้า หากแต่เลือกกลยุทธ์แบบใช้น้ำเย็นเข้าลูบให้ตายใจ ค่อยๆ สอดแทรกคำสอนศีลธรรมแบบเนียนๆ และหยิบยกนิทานเปรียบเทียบมาเล่าให้ฟังอย่างเพลิดเพลิน พวกเราจึงคล้อยตามอย่างสมัครใจ ..(ยกเว้นกรณีเผลอเล่นกันอะอะเสียงดังจนน้องคนเล็กตกใจตื่น แม่เตือนแล้วยังไม่เจียบอีก แม่จะขอความช่วยเหลือจากพ่อ ให้ใช้วินัยทหารมาจัดการกับลิงทะเลโมนากลุ่มนี้ ไปกักบริเวณนอนเรียงกันหน้าโต๊ะทำงาน สร้างความอึดอัดคับที่จต้องกลับไปด้วยความเซ็งในอารมณ์มาก..ลูกๆ เช็ดไปอีกนาน)

❖ **กล่าวถ้อยคำไพเราะให้กำลังใจ และหมั่นให้ศีลให้พร** โดยหยิบยกความดีงามที่แม่ค้นพบได้ในตัวลูกๆ แต่ละคน มาพูด

ยกย่องภายในครอบครัว และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน วิธีนี้ของแม่ทำให้พี่น้องมีความรักใคร่ เคารพซึ่งกันและกันตราบนานทุกวันนี้

❖ **สร้างความสุขในครอบครัวด้วยการดึงทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกเรื่อง** เป็นการวางรากฐานของระบอบประชาธิปไตยและความสามัคคีจากภายในบ้านของเราเอง.. หนึ่งเสียงจากทุกคนมีความเท่าเทียมกันตั้งแต่พ่อบ้าน แม่บ้านลงมาถึงลูกชายคนสุดท้าย

❖ **สอนให้เจริญจิตด้วยความเมตตา ไม่เอาर्डเอาเปรียบเพื่อนมนุษย์** แต่เชื่อผลของความสุขที่เกิดจากการให้ตามกำลังความสามารถของตน

❖ ไม่ลืมตัว กลัวตาย ให้เตรียมพร้อมไว้ทุกขณะจิตด้วยสติแห่งความไม่ประมาท ในครอบครัวเราจึงมักพูดถึงความตายกันแบบที่เล่นที่จริงจังจนเป็นเรื่องธรรมดา

ในที่สุด แม่ได้ละสังขารด้วยความสงบเมื่อกว่าสิบปีมาแล้ว ในวัย ๘๒ (ก่อนพ่อแปดปี)ตามวาระของความเสื่อมแห่งสภาพบนเตียงนอนภายในบ้านท่ามกลางการเฝ้าปรนนิบัติของลูกๆ พร้อมหน้า ที่ได้เห็นวิถีตายแบบของแม่ที่เป็นครูให้พวกเราประจักษ์ว่าความตายคือ ความยินดีในการละวางภาระทางกายทั้งปวงที่แบกไว้ตลอดช่วงหนึ่งจนถึงที่สุดแห่งความเป็นมนุษย์ ด้วยจิตที่ฝึกมาดีแห่งสติ ย่อมเป็นอานิสงส์สู่สุคติในภพหน้าต่อไป

ห้องเรียนรัฐวิฑิตพอเพียง

ข้าพเจ้าเป็นเด็กในช่วงปลายสงครามโลกครั้งที่ ๒ และด้วยความที่เป็นลูกสาวนายทหาร ที่ต้องติดตามครอบครัวแบบระหกระเหินไปตามค่ายทหารต่างๆที่พ่อสังกัดอยู่ การเรียนรู้แบบเด็กนักเรียนในระยะต้นๆของชีวิต จึงได้มาจากโรงเรียนที่จัดตั้งโดยกรมกองของพ่อคือ โรงเรียนสื่อสารสงเคราะห์ (ส.ส.ส) ในเขตดุสิต กทม.

สภาพแวดล้อมของโรงเรียนนี้ในยุคนั้น ติดดินมากๆ เป็นอาคารไม้ชั้นเดียว อุปกรณ์การเรียนหลักสำหรับเด็กอนุบาล คือกระดานชนวนสีดำ และดินสอหิน ไม่มีการแจกหนังสือเรียน ครูจะสอน ก-ฮ

ด้วยการจับมือเขียนบนกระดานชนวน และให้การบ้านเขียนเพียงวันละหนึ่งตัวอักษร มีการประกาศยกย่องชมเชยติดดาวเงินสะสมที่หน้าชั้นสำหรับนักเรียนที่เขียนได้ถูกต้องสวยงาม เพื่อสร้างแรงจูงใจแก่เพื่อนๆ นับเป็นการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย ไม่กดดัน แต่สร้างความบันเทิงใจให้มีความรับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ

ข้าพเจ้าจำได้ว่า แม่ซึ่งเคยเป็นอดีตครูอาชีพประจำโรงเรียนสตรีนครสวรรค์ ได้ปลีกเวลาว่างจากงานแม่บ้าน มาสอนลูกสาวเพิ่มเติมทุกวัน และยังหัดให้ผสมค่าง่ายๆเป็นของแถม สะท้อนความเอาใจใส่ของผู้ปกครองต่อการเรียนของบุตรหลาน ไม่ทอดทิ้งให้เป็นภาระของโรงเรียนเท่านั้น

การเรียนของข้าพเจ้า จึงก้าวหน้ากว่าในห้องเรียนมาก และสามารถสอบขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในโรงเรียนราชินี ซึ่งเป็นโรงเรียนพระราชทานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕

และได้รับพระบรมราชินูปถัมภ์จากสมเด็จพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี พระบรมราชินีนาถ (ส.พ. เป็นพระนามาภิไธยย่อในพระองค์ท่าน) โรงเรียนนี้มีระบบการเรียนที่พัฒนาในทุกด้านทั้งเชิงวิชาการและการจัดการชีวิตตามวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม ผสมผสานกับความเป็นอยู่ยุคใหม่อย่างมีความสุขด้วยคุณธรรมทั้ง กาย วาจา และใจ ณ โรงเรียนนี้ ข้าพเจ้าได้เรียนรู้การเสริมทักษะการใช้ชีวิตในการประกอบกิจการอาชีพของกุลสตรีจากพื้นฐานง่ายๆ ไปจนถึงระดับลึกซึ้งซับซ้อน ทั้งงานการครัว การเย็บปักถักร้อย การเข้าสังคม ด้วยคุณสมบัติของผู้ดีที่เพียบพร้อมความรู้รอบตัว และมารยาทของการรักสามัคคี รู้จักแบ่งปัน ไม่เอาัดเอาเปรียบแก่งแย่งชิงดีเด่น ไม่ถือประโยชน์ตนเป็นที่ตั้งกว่าส่วนรวม

น้องสาวอีกสี่คนของข้าพเจ้า ได้ติดตามเข้ามาเรียนรู้ที่โรงเรียนเดียวกันนี้จนจบชั้นมัธยมศึกษา ได้เห็นแบบอย่างอันมีคุณค่าของ

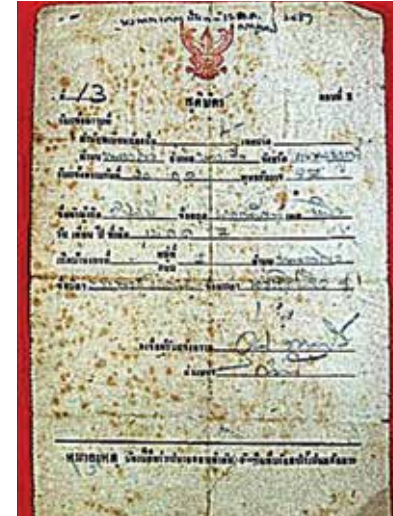

คุณาจารย์ทุกคนผู้ "ทำให้ดู อยู่ให้เห็น" .. ดำรงตนอย่างเรียบง่ายเนื้อ
 เจียมตัว ทำมากกว่าพูด ยกย่องคนอื่นมากกว่าโอ้อวดตนเอง

ต่อมา ข้าพเจ้าได้ก้าวขึ้นสู่การเรียนรู้ระดับอุดมศึกษาที่ คณะ
 รัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ มุ่งเน้นศาสตร์และศิลป์แห่ง
 การอยู่ร่วมกับคน เป็นหัวใจสำคัญของความสุขในการดำรงชีวิต ด้วย
 จิตวิทยา และมนุษยวิทยา ให้สามารถจัดการกับวิกฤติของสถานะ
 การณ์ ที่ไม่อาจแก้ไขด้วยความฉลาดทางวิชาการอย่างเดียว แต่ต้อง
 ใช้ความเฉลียวใจในการรู้จักยืดหยุ่นปรับทัศนคติ และจิตสำนึกของ
 ความเมตตาประนีประนอมเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

การเรียนรู้ ไม่ได้จบที่สถานศึกษาเท่านั้น...สังคครอบด้าน..
 เหตุการณ์ผันแปร..วิถีปฏิบัติจริง..คือห้องเรียนรู้ชีวิต ที่ต้องปรับสู่
 ความพอเพียงอย่างมีความสุขและยั่งยืน

พบสูติบัตรเก่า..
 เล่าเรื่องประวัติศาสตร์ของแผ่นดิน

เมื่อวันอาทิตย์ ๒ มีนาคม ๒๕๕๗ ขณะเปิดค้นตู้หนังสือ
 ของพ่อ ได้พบ สูติบัตรของข้าพเจ้า ในสภาพเก่าเก็บที่เพิ่งได้เห็น
 เป็นครั้งแรก บรรจุอยู่ในซองเอกสารคร่ำคร่าด้วยอายุเท่าตัวข้าพเจ้า
 ซึ่งพ่อได้ไปแจ้งการเกิดของลูกสาวคนแรก ใน ค่ายทหารพิบูลศักดิ์
 ต่อกำนันของ ตำบลหนองไขว่ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์
 ในช่วงที่พ่อมียศร้อยโทแห่งกองทัพบก และพ่อเล่าว่าได้รับมอบ
 หมายให้ไปร่วมในกองกำลังรักษาสมบัติของแผ่นดินที่ "ถ้าฤๅษี
 สมบัติ" อันเป็นยุคสมัยของ จอมพลป.พิบูลสงคราม

ถ้าฤๅษีสมบัติ แห่งนี้ ตั้งอยู่ที่บ้านถ้าสมบัติ ตำบลบุงน้ำเต้า

อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อครั้งยุคจอมพล ป. พิบูลสงคราม ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐบาลได้ประกาศพระราชกำหนดระเบียบบริหารนครบาลเพชรบูรณ์ พ.ศ.๒๔๘๗ และได้ตั้ง กระทรวงการคลังขึ้นที่ถ้ำฤๅษีสหมบัติซึ่งใช้เป็นที่พักของแผ่นดินในสมัยนั้น

ในปัจจุบัน สิ่งก่อสร้างที่เป็นอาคารไม้ ปรากฏ นอกจากถ้ำซึ่งมองเห็นเป็นร่องรอยการก่อสร้าง การเดินทาง จากจังหวัดเพชรบูรณ์ ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๒๑ ระหว่างกิโลเมตรที่ ๒๕๑-๒๕๒ มีป้ายบอกทางเข้าถ้ำสหมบัติตรงทางแยกซ้ายมือตรงข้ามกับทางเข้าสนามบินเพชรบูรณ์ เข้าไปประมาณ ๖.๕ กิโลเมตร....

ข้าพเจ้ายังไม่เคยได้กลับไปเห็นเมืองเกิดอีกเลยตราบนานทุกวันนี้ เพราะพ่อโยกย้ายครอบครัวไปอีกหลายเมืองตามภารกิจด้านการทหาร ก่อนมาปักหลักถิ่นฐานเป็นการถาวรที่กรุงเทพฯ ข้าพเจ้าตั้งใจว่า สักวันหนึ่งจะได้มีโอกาสไปเที่ยวจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อเยี่ยมชมบริเวณบ้านเกิด และอนุสรณ์สถาน ที่น่าสนใจนี้

ภาพและข้อมูล ถ้ำฤๅษีสหมบัติ จากอินเทอร์เน็ต

ภาพแห่งความทรงจำจากใจรักของลูก

"เหตุที่เกิดภาพนี้ เพราะรูปถ่ายในวันสำคัญดังกล่าวสูญหายไป ในระหว่างการขนย้ายในช่วงปลายสงครามโลกครั้งที่สอง ข้าพเจ้าอยากได้ภาพเหมือนเก็บไว้เป็นที่ระลึก จึงขอให้ พ่อ-แม่ เลือกรูปเก่าๆที่ยังเหลืออยู่ในเวลานั้นมาจัดเป็นแบบให้ข้าพเจ้า ลงมือวาด เพื่อมอบให้ท่านเป็นของขวัญการแต่งงานในปีที่ ๕๗"

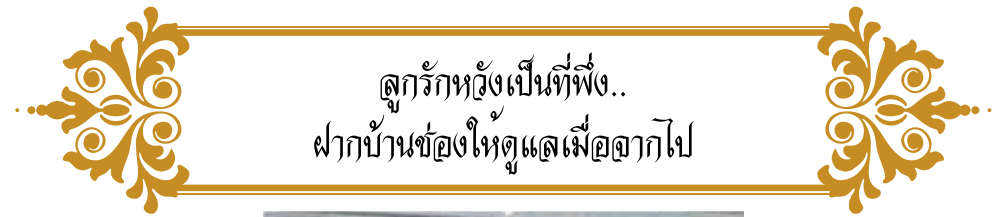
ภาพเขียนนี้ คือ พ่อ-แม่ ของข้าพเจ้าในวันสมรส เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๘๔ ที่ค่ายจักรพงษ์ จังหวัดปราจีนบุรี ผู้วาดภาพนี้ด้วยใจรัก คือข้าพเจ้าซึ่งเป็นลูกสาวคนแรกของท่าน

เหตุที่เกิดภาพนี้ เพราะรูปถ่ายในวันสำคัญดังกล่าวสูญหายไป ในระหว่างการขนย้ายในช่วงปลายสงครามโลกครั้งที่สอง ข้าพเจ้า

อยากได้ภาพเหมือนเก็บไว้เป็นที่ระลึก จึงขอให้ พ่อ-แม่ เลือกรูปภาพ
เก่าๆที่ยังเหลืออยู่มาจัดเป็นแบบให้ข้าพเจ้าลงมือวาด เพื่อมอบเป็น
ของขวัญแต่งงานปีที่ ๕๗ ของพ่อและแม่

วันนั้นที่ได้รับภาพเหมือนนี้จากข้าพเจ้า ทั้ง พ่อ-แม่ ยิ้มชอบใจ
ที่มีภาพเขียนเป็นครั้งแรก โดยพ่อบอกอย่างเอาใจลูกสาวว่า .."พอดู
ออกว่าเป็นใคร" ..และตั้งชื่อไว้ในห้องรับแขกที่บ้านของท่านอยู่
จนถึงบัดนี้...

ข้าพเจ้าไปหยิบภาพมาใส่ในบันทึกนี้ เพราะคิดได้ว่าน่าจะนำ
ภาพไปประกอบความเห็นเกี่ยวกับงานศิลป์วาดภาพกับ ผศ.ดร.วิรัตน์
คำศรีจันทร์ จึงขอเล่าที่มาที่ไปของภาพพร้อมกันไปด้วย...

ดูรักหวังเป็นที่พึ่ง.. ฝากบ้านช่องให้ดูแลเมื่อจากไป

ด้วยความรักและไว้วางใจในลูกสาวคนโต พ่อได้สั่งเสียไว้ใน
พินัยกรรม ให้ข้าพเจ้าเป็นผู้ครอบครองดูแลบ้านของท่านหลังจาก
ที่ท่านได้ถึงแก่กรรมเมื่อสี่ปีที่ผ่านมา...ส่วนแม่ได้จากไปเจ็ดปีก่อน
หน้านั้น..และด้วยเพราะว่า อายุขัยของพ่อยืนยาวถึง ๘๐ ปี ลูกๆ
ทุกคนที่มีครอบครัว ต่างได้แยกย้ายออกไปมีบ้านเรือนของตน
แม้กระทั่งลูกสาวที่ยังเป็นโสด บ้านหลังนี้ จึงร้างไม่มีผู้อยู่อาศัย
ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ส่วนข้าพเจ้านั้น นับว่าโชคดีที่ เมื่อแต่งงานมิได้จากไปไกล
โดยมีเรือนหอทรงไทย ในซอยเดียวกับบ้านของพ่อ-แม่ ที่ตั้งอยู่ฝั่ง
ตรงข้ามกัน มีโอกาสได้ใกล้ชิดไปมาหาสู่อยู่ตลอดเวลา เหมือนดั่งว่า จะ
เป็นการปูทางไว้ล่วงหน้าแล้ว สำหรับความสะดวกในการรับผิดชอบ

เป็นผู้รักษาบ้านของพ่อ-แม่ต่อจากท่านทั้งสอง..

ข้าพเจ้าได้ชักชวนน้องๆ หากใครจะสมัครใจย้ายมาอยู่ โดยข้าพเจ้าจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมต่อเติมทั้งหมด แต่ไม่มีผู้ใดอาสาเข้ามาอยู่อาศัย ทั้งๆที่ทุกคนต่างเติบโตขึ้นมา จากบ้านหลังนี้ ข้าพเจ้าจึงเผื่อารรุ่นหลานปู่ในสายเลือด ๓ คน คนใดคนหนึ่ง ซึ่งสืบเชื้อสายมาจากลูกชายสองคนของพ่อ ที่อาจจะ รับมรดกนี้ต่อจากข้าพเจ้าในอนาคต

ในระหว่างนี้ ข้าพเจ้าได้เข้าไปดูแลปิดกวาด รักษาภูมิทัศน์ให้ เป็นระเบียบเรียบร้อยทุกๆวัน ไม่คำนึงถึงความเหน็ดเหนื่อย หากแต่ ทำไปด้วยความรักผูกพัน และรำลึกถึงพ่อ-แม่ มองไปที่มุมไหนของ บ้าน ยังจำได้เสมอว่า ท่านทั้งสองเคยอยู่อาศัยอย่างมีความสุขเป็น เวลายาวนานกว่า ๕๐ ปี

ประเภทต้นไม้ส่วนใหญ่ ยังคงปลูกไว้เช่นเดียวกับพืชพันธุ์ที่เคย เป็นอยู่เดิม ซึ่งทำนุบำรุงไม่ยาก ทนแดด ทนฝน ขอเพียงหมั่นรดน้ำ ตัดกิ่งใบอย่างสม่ำเสมอ ไม่ปล่อยให้รกเร็วเป็นที่สังเวชใจ

หมู่โตะเก้าอี้ที่ พ่อ-แม่เคยนั่ง ข้าพเจ้ายังจัดวางไว้ที่เดิม และ

หาโอกาสใช้สอยเป็นที่พักผ่อนรับประทานอาหารเช้า และอ่าน หนังสือพิมพ์ หรือนั่งชมนก ชมไม้ ในยามว่างเสมอๆ เก็บรักษาไว้ ตั้งปุชณียวัตถุเพื่อรำลึกถึงท่านทั้งสองด้วยความรักผูกพันไม่เสื่อมเลือน

สนามหญ้าได้รับการใส่ปุ๋ยตัดเล็มตามระยะเวลา ตรงมุมสวน ปลูกต้นหางนกยูงไทยที่ได้รับเมล็ดพันธุ์ จากน้องกานดา แสนมณี กัลยาณมิตรผู้ใจดี แห่ง Gotoknow ที่หมั่นส่งมาให้อย่างสม่ำเสมอ

บ้านของเราอาจเก่าแก่ไปตามเวลา เหมือนอายุและสังขารของ คนเรา ที่ต้องเสื่อมสลายไปเช่นกัน..ไม่อาจครอบครองทรัพย์สินภายนอกใดๆได้ตลอดไป..ให้รู้ธรรม..รู้ความเป็นไปของสรรพสิ่ง ที่ผลัด เวียนเปลี่ยนกันใช้สอยเพียงเพื่อความสุขในช่วงชีวิตหนึ่ง และส่งต่อ ให้ผู้ที่เหมาะสมตามสมควร

เมื่อทอดสายตายาวไกลไปจนสุดประตูทางเข้าบ้าน ที่มองพื้น
 รั้วขึ้นไป เห็นหมุดต้นไม้ใหญ่ปกคลุมหน้าบ้านเรือนหอทรงไทยของ
 ข้าพเจ้า บางครั้งรู้สึกเหมือนเป็น "ยาโสมเผ่าทรัพย์" ..ผู้ได้รับความ
 รักและไว้วางใจจากบรรพชนที่หวังพึ่งพาให้รักษามรดกยามที่ต้อง
 จากโลกนี้ไป หน้าที่และความสำนึกนี้ของทายาท จึงเป็นการแสดง
 ความกตัญญูอย่างเต็มกำลังความสามารถ

วันหนึ่งเมื่อถึงเวลาที่ผู้ดูแลทรัพย์คนนี้ จักต้องจากไปตามกฎ
 ธรรมชาติ ไม่ว่าจะผู้รับทอดทรัพย์จะเป็นผู้ใด ขออวยพรให้ผู้นั้น
 มีความสุขเหมือนดังที่ข้าพเจ้าได้รับอยู่ในปัจจุบันนี้เช่นกัน

สรรพสิ่งทั้งดงมารอบตัว มิให้ชื่นชมได้เสมอ หากรู้จักเห็น
 คุณค่า ด้วยใจอันเบิกบาน สุขสงบและร่มเย็น..ใกล้ๆตัวเรานี้เอง

งานถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน
 ที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.นครศรีธรรมราช
 บ้านเกิดบรรพชนสายสกุล ณ นคร

ข้าพเจ้าได้ไปร่วมงานถวายผ้าพระกฐินพระราชทานที่วัด
 พระมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.นครศรีธรรมราช บ้านเกิดบรรพชน
 สายสกุล ณ นคร เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ จัดโดยสถาบัน
 พัฒนานิติจิตเวชเด็ก เยาวชน และครอบครัว มูลนิธิโรงพยาบาล
 ตูลาการเฉลิมพระเกียรติ และ มูลนิธิยุวพุทธพัฒนา โดยมี
 ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ เป็นประธานในพิธีได้มีพุทธศานิกชน
 ร่วมทำบุญบริจาคทรัพย์ เพื่อทำนุบำรุงซ่อมแซมเจดีย์พระมหาธาตุ
 โดยเสด็จพระราชกุศลครั้งนี้ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑.๒ ล้านบาท

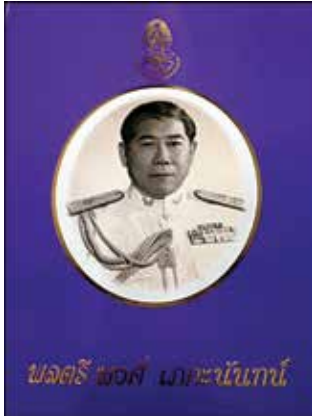
หนังสือที่คณะเจ้าภาพนำมาแจกเป็นที่ระลึกในงานถวายผ้าพระกฐินพระราชทานที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.นครศรีธรรมราชครั้งนี้ ศาสตราจารย์พิเศษ วิชามหาคุณ ผู้เป็นประธานในพิธีได้เขียนตอนหนึ่งไว้ในคำนำว่า "เนื้อหาสำคัญของหนังสือ แบ่งเป็นสองส่วน

ส่วนแรก: ประวัติวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร รวบรวมโดย พระครูสิริธรรมาภิรัต

ส่วนที่สอง: เป็นวิทยานิพนธ์ของคุณนรินทร์ มรรคดวงแก้ว หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตร มหาบัณฑิต แขนงวิชาไทยคดีศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ.๒๕๕๖ เรื่อง "เจ้าพระยานครศรีธรรมราช ในความสัมพันธ์กับราชธานี จังหวัดภาคใต้ และหัวเมืองมลายู (พ.ศ. ๒๓๒๗ - ๒๔๓๕) ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์จากพี่ใหญ่ นงนาท สนิธสุวรรณ ผู้สืบสายโลหิตจากเจ้าพระยาสุธรรมมนตรีศรีธรรมราช เจ้าพระยานครศรีธรรมราช คนสุดท้าย ที่กรุณาอนุญาตให้นำเนื้อหาจากบทที่ ๒ "ความสำคัญของเมืองนครศรีธรรมราชต่อราชธานี และตำแหน่งเจ้าเมืองนครศรีธรรมราช" มาตีพิมพ์ในหนังสือเล่มนี้ให้เห็นความสำคัญของจังหวัดนครศรีธรรมราชได้เด่นชัดยิ่งขึ้น..."

ข้าพเจ้าจึงขอถือโอกาสนี้ ขยายความเพิ่มเติมเกี่ยวเนื่องกับความเป็นสายโลหิตที่กล่าวถึงนั้นว่า คุณพ่อของข้าพเจ้า คือ พลตรี พงศ์ เกษะนันท์ มีมารดาชื่อ พริ้ง ณ นคร เป็นธิดาคนหนึ่งของเจ้าพระยาสุธรรมมนตรีศรีธรรมราช (หนูพร้อม) และท่านปืม กำเนิด

เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ที่บ้าน ณ ถนนพระเสื่อเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เด็บโต และเรียนชั้นประถม
ศึกษาจนถึงชั้นมัธยมศึกษาที่ ๔ ที่ รร.อเมริกันมิชชันนารี จังหวัด
นครศรีธรรมราช ก่อนจะขึ้นมาศึกษาต่อที่ร.วัดเบญจมบพิตร และ
รร.นายร้อยทหารบกเทีคินิค(สะกดในสมัยนั้น) ต่อมารับราชการ
ทหารเหล่าสื่อสาร ดำรงตำแหน่งครั้งสุดท้ายเป็นเจ้ากรมการทหาร
สื่อสารในกรุงเทพมหานคร แต่ช่วงเวลาหนึ่งได้กลับไปบรรพชาตาม
ประเพณี และเยี่ยมบ้านเกิดเป็นระยะๆด้วยความผูกพันอย่างต่อเนื่อง
เนื่องตลอดมาจนถึงแก่อสัญกรรมในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

ในชั้นลูกหลานของคุณพ่อ พวกเราซึ่งเคยติดตามท่านไปเยี่ยม
เยือนเมืองนครศรีธรรมราชอยู่เสมออย่างมีความสุข และต่อมาได้รับ
มรดกอสัหาริมทรัพย์ และผลประโยชน์ที่อาจจะไม่สูงมากเท่าความ
ผูกพันทางใจที่มีต่อบ้านเมืองและพี่น้องชาวนครฯ อันได้รับการปลูก
ฝังในจิตสำนึกตลอดมา ไม่เคยลืมเลือนแต่อย่างใด

ภาคผนวก...สายสกุล ณ นคร

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช + เจ้าจอมมารดาปราง

เจ้าพระยาศรีธรรมมาโคกราช (เจ้าพระยานครน้อย) +
ท่านผู้หญิงอิน (ณ บางช้าง)

เจ้าพระยานครศรีธรรมราช (น้อยกลาง) +
หม่อมราชวงศ์หญิงเรือง (เสนีวงศ์)

เจ้าพระยาสุธรรมมนตรีศรีธรรมราช (หนูพร้อม) + ท่านป้อม

คุณหญิง ณ นคร +
อำมาตย์โทพระวุฒิสาสตร์วินิจฉัย(ชิต เกษะนันท์)

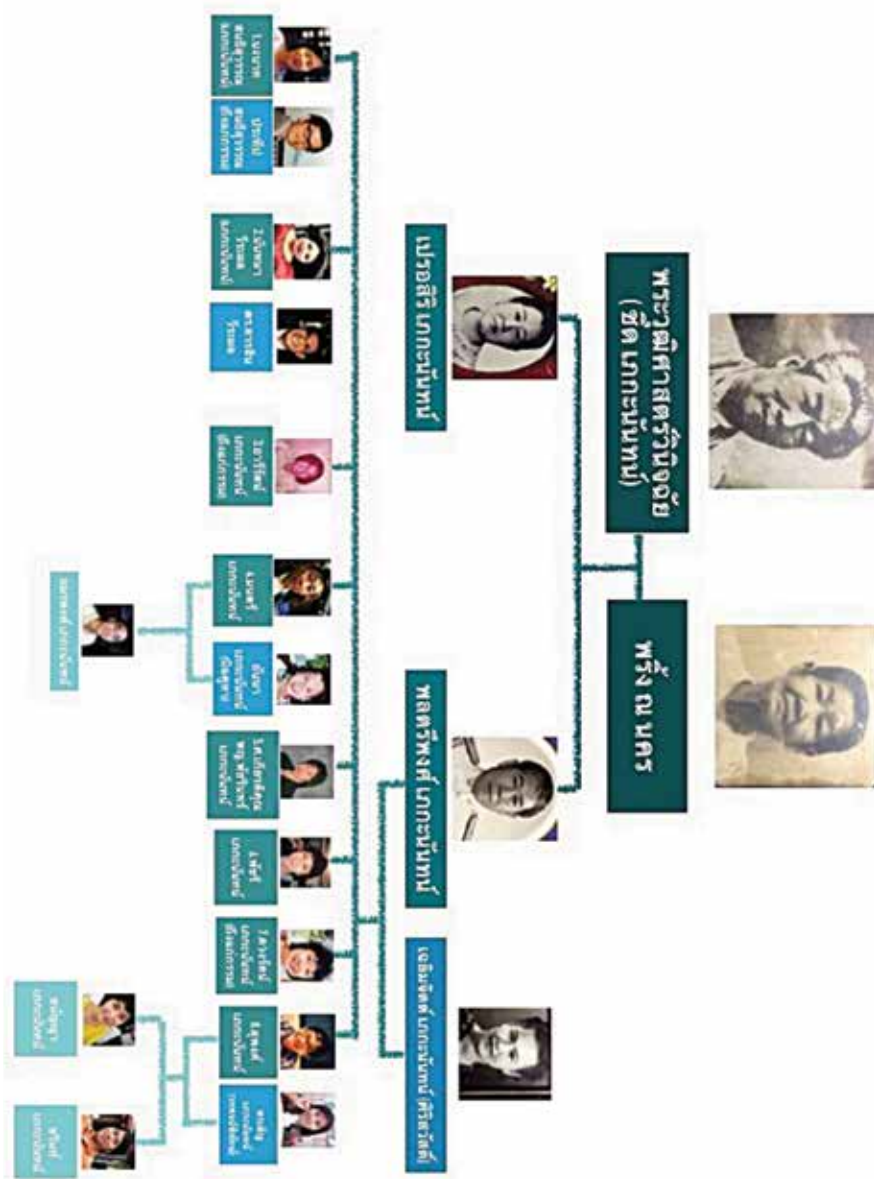
- 1.นางสาวเปรอสิริ เกษะนันท์
2. พลตรีพงศ์ เกษะนันท์ + เฉลิมจิตต์ (ศิริสวัสดิ์)

1.นางนงนาท +นายประทีป สนธิสุวรรณ	5. ศาสตราจารย์พิเศษ
2.นางนันทนา +ดร.สารสิน วีระผล	พญ.พัชรินทร์ เกษะนันท์
3.น.ส.อารีรัตน์ เกษะนันท์	6.น.ส.พัชรี เกษะนันท์
4.นายมนตรี เกษะนันท์ +	7.น.ส.ดวงรัตน์ เกษะนันท์
น.ส.อันนา (นิลคุหา)	8.นายสุพงศ์ เกษะนันท์ +
	น.ส.พระเพ็ญ (วรพจน์พิทักษ์)

1.นายอมรพงศ์ เกษะนันท์	2.นางสาวชญัญญา เกษะนันท์
	3.นายชินทร์ เกษะนันท์

โปรดดูรายละเอียดสายสกุล ณ นคร ได้ที่:
www.nanagara.com/family_muangnakhon_p1.html

พลังรักแท้..แม่ฉันนี้ไม่มีเขาอยู่ (๑)

๑. เรียนจบ..พบเนื้อคู่

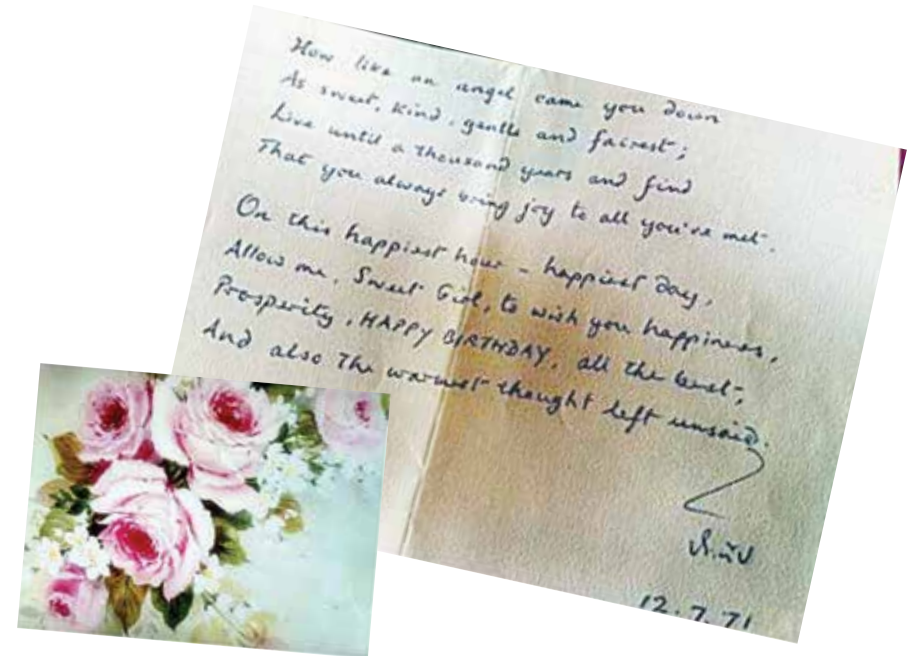
ข้าพเจ้า ได้ตั้งปณิธานไว้ตั้งแต่อายุแรกรุ่งว่า จะขออยู่เป็นโสดไปจนวันตาย เพราะเห็นแม่ต้องตรากตรำกับการเลี้ยงดูลูกๆ มากถึงแปดคนด้วยตนเองอย่างเหน็ดเหนื่อย และข้าพเจ้าตั้งใจจะช่วยแบ่งเบาดูแลน้องๆต่อไปไม่คิดจะแยกไปตั้งครอบครัวของตนเอง

อย่างไรก็ตาม พรหมลิขิตบันดาลชักพาเนื้อคู่ชื่อ ประทีป สนธิสุวรรณ หนุ่มนักเรียนทุน ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท) รุ่นแรก มาสู่วงจรชีวิตคู่ของข้าพเจ้าอย่างไม่คาดฝัน เราทั้งสองได้เข้าทำงานที่นี้ในช่วงเวลาเดียวกัน โดยที่ทั้งเขาและข้าพเจ้าต่างหนีจากการเรียนสาขาแพทยศาสตร์ มาที่สาขาเศรษฐศาสตร์ เขาสำเร็จปริญญาตรีจาก

มหาวิทยาลัยลอนดอน ส่วนข้าพเจ้าจบจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เราเข้ามาเป็นเศรษฐกิจผู้ช่วยคนละหน่วยงานกัน แต่เป็นเพื่อนบ้านใน ตึกเดียวกัน เห็นหน้าพูดคุยกันช่วงเช้าๆก่อนเข้าทำงานแบบจับกลุ่ม ถูกอวยชัยกันดี ..โดยมีคุณไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม หนุมนักเรียนทุน รัชท.รุ่นเดียวกัน มาเดินเตร็ดเตร่สนทนาด้วยไถ่กันแฉะๆโต๊ะทำงานของ คุณหญิงชฎา เมื่อครั้งยังใช้นามสกุลกฤษณามระ

ย้อนกลับไปอ่านจดหมายทางเมล์อากาศ (air mail) และ ไปสการ์ดที่เก็บถนอมไว้อย่างดี ลำดับเหตุการณ์ได้ว่า เราไม่ได้รักแรกพบจบม้วนเดียวแต่อย่างใด ..ความสัมพันธ์เริ่มจากการเป็นเพื่อนที่ เข้าใจเพื่อน..

เนื้อหาในจดหมายของเขาจากแดนไกลกรุงวอชิงตันดีซี ใน ระหว่างที่เขาไปเข้าหลักสูตรอบรมด้านการเงินที่นั่นสามเดือน ที่ ได้เล่าเรื่องราวโน่นนี่ ทั้งเรื่องส่วนตัวและเหตุการณ์บ้านเมือง...

เขามีบ้างที่บ่นๆแข่งกับชีวิตที่ต้องกลับไปเหมือนนักเรียนอีก.. ข้าพเจ้าได้แต่ให้คำแนะนำว่า ..คนเราอย่ามดทุกข์บ้าง สุขบ้าง..ธรรมชาติ ให้ความอดทนมาเป็นพลังต่อสู้...เขาเขียนชมกลับมาว่า เป็นการให้ สติที่ดี..และหลังจากนั้นไม่นาน เขาได้ส่งสัญญาความในใจพร้อมกับ บัตรรูปช่อกุหลาบหวานแหววด้วยกลอนภาษาอังกฤษซึ่งๆ แต่งเอง มาให้ในวันเกิดปีนั้น ข้าพเจ้าอ่านแล้วเหมือนหေးได้ปานนั้น

เมื่อเขากลับมาประเทศไทยแล้ว รู้สึกแปลกๆที่เมื่อมีการ เทียวเตร่แบบรวมกลุ่มกัน จะปรากฏภาพถ่ายทุกครั้งมักมีเรา ทั้งสองอยู่ไถ่กัน....อีกทั้งมองเพื่อนบางครอบครัว ทำตนเป็นแม่ สื่อพ่อสื่ออย่างออกนอกหน้า..มิช้านานมินานเขาขอนัดเดี่ยว ซึ่ง ส่วนใหญ่ข้าพเจ้าบ้ายเบียงว่าคุณพ่อไม่ชอบให้ไปไหนตามลำพัง

กับหนุ่มๆ..แต่เขากลับเดินหน้าต่อ ด้วยการขออนุญาตคุณพ่อด้วยตนเอง โดยสัญญาจะพาลูกสาวมาส่งบ้านไม่ชักช้าให้ต้องกังวลใจ ผู้ใหญ่ของข้าพเจ้าจึงไฟเขียวไว้วางใจ

นับเวลาเพียงหกเดือนหลังจากรู้จักกันว่าเขารักจริงหวังแต่งงานวางแผนร่วมกันในการใช้ชีวิตคู่อย่างถูกต้องตามประเพณี โดยเขาเปิดทางสะดวกให้ข้าพเจ้าได้มีเรือนหอใกล้บ้านพ่อแม่ของข้าพเจ้านับเป็นการสร้างครอบครัวที่มีพื้นฐานอันอบอุ่นมั่นคงอย่างยิ่ง...

๒. จูงมือกัน..สู่ความก้าวหน้า

หลังจากแต่งงานได้ไม่นาน ฐปท.ได้สนับสนุนให้สามีไปศึกษาต่อชั้นปริญญาโท ด้าน Public Administration @ The Kennedy School of Government ที่มหาวิทยาลัย Harvard ณ เมือง Massachusetts สหรัฐอเมริกา ในการไปครั้งนี้ ข้าพเจ้าถูกยืมคำขาด

จากเขาให้ไปเรียนต่อพร้อมกัน ซึ่งข้าพเจ้าได้เล่ารายละเอียดไว้แล้วจากบท "ความคิดที่ต่อยอดจากห้องเรียนกลับทาง"

การใช้ชีวิตคู่อย่างนักศึกษาตามลำพังเช่นนี้ ช่วยให้เราเรียนรู้จิตใจกันและกันมากยิ่งขึ้น ได้เป็นกำลังใจและสร้างวินัยในการบริหารการเงิน และจัดการเวลาอันเหมาะสม เพื่อเป้าหมายของความสำเร็จทางการศึกษาและความสุขอันพึงมีอย่างลงตัว

๓. รักเด็ก..ได้แต่อุ้มลูกคนอื่น..ยังไม่มีของเราเอง..

เราทั้งสองคนมาจากครอบครัวใหญ่ที่อบอุ่นด้วยความรักผูกพันของ พ่อ-แม่-ลูก ดังนั้นความคาดหวังเรื่องการมีลูกของเราเอง จึงเป็นการตั้งตารอ แต่ไม่ถึงกับเร่งรีบ ได้คิดถึงความพร้อมในการสร้างรากฐานที่มั่นคงที่จะรองรับสมาชิกคนใหม่ในช่วงเวลาอันเหมาะสมต่อไป...และในที่สุดแล้ว..แม้ไม่มีลูกของเราเอง..ข้าพเจ้ากลับได้เลี้ยงดูหลานป้าชื่อ อมรพงศ์ เกษะนันท์ ราวกับลูกของตนเอง

พลั้งรักแท้..แม่ฉันนี่ไม่มีเขาอยู่ (๒)

๔. งานหลงไม่ขาด..งานราชการไม่เสีย

หลังสำเร็จการศึกษากลับมาทำงานในประเทศไทย ภารกิจในหน้าที่การงานของเราในยุควิกฤตน้ำมันแพงเป็นครั้งแรกในประเทศไทย จากราคาลิตรละไม่ถึงสิบบาท กลายเป็นเพิ่มขึ้นอีกหลายเท่าตัว เป็นผลให้ราคาสินค้าอุปโภคบริโภค การลงทุนและรายจ่ายของภาครัฐและภาคเอกชน เสียการสมดุลทุกด้านอย่างมากมาย นโยบายภาครัฐจึงต้องเร่งสร้างเสถียรภาพให้กลับคืนสู่ประเทศโดยเร็ว

ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ส่งสามีของข้าพเจ้าเข้าไปร่วมงานกับรัฐบาลหลายชุดในยุคนั้น ทั้งในหน้าที่คณะทำงานและทีมที่

ปรึกษาเศรษฐกิจของนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติงานทั้งในประเทศในส่วนของการร่วมวางแผนเศรษฐกิจ และการทำงานในต่างประเทศ เช่น ร่วมเดินทางไปเปิดการค้าและเจรจาซื้อน้ำมันในแหล่งราคาถูกจากสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นต้น

นอกจากทุ่มเทแรงกายแบบคนหนุ่มไฟแรงแล้ว สามีของข้าพเจ้ายังออกแรงความคิดในการเสนอแนะนโยบายในการป้องกันและแก้ไขสถานการณ์ทั้งในภาพรวมและเชิงปัจเจก วิพากษ์และวิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจอย่างเป็นปัจจุบัน พยากรณ์ผลกระทบในอนาคต และการวางแผนที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

เขาได้เขียนความคิดเห็นเหล่านี้ลงในหนังสือพิมพ์ประชาชาติรายวัน เป็นคอลัมน์ประจำชื่อ "ปากท้องชาวบ้าน" ใช้นามปากกา "สันติประชาราษฎร์" ...ต่อมาได้มีการเขียนเพิ่มเติมและจัดพิมพ์รวมเล่มออกเผยแพร่หลายครั้ง ในหนังสือชื่อ "วิเคราะห์เศรษฐกิจไทย" (พ.ศ. ๒๕๒๔ พิมพ์ครั้งที่ ๑ และ ๒ โดยสำนักพิมพ์อิมเมจ

"เศรษฐกิจทรศน์" (พ.ศ.๒๕๒๕ โดยสำนักพิมพ์ดอกหญ้า) โครงสร้างหนังสือเหล่านี้ ประกอบด้วย :

- ❖ ระบบบริหารเศรษฐกิจไทย และการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจในระบอบประชาธิปไตย
- ❖ เศรษฐกิจการปกครอง (เศรษฐกิจกำนัน / ข้าราชการกับนักการเมือง / ปากท้องข้าราชการ)
- ❖ เศรษฐกิจชาวบ้าน (คนมีมากพึ่งช่วยคนมีน้อย / ถมไม่เต็ม / เศรษฐกิจน้ำท่วม)
- ❖ เศรษฐกิจการเกษตร (ธนาคารพาณิชย์ กับสินเชื่อเพื่อการเกษตร / สินเชื่อเพื่อการเกษตรกับการพัฒนาชนบท)

ในฐานะภรรยาอย่างข้าพเจ้า แม้มีงานประจำทำเต็มเวลาอยู่แล้ว แต่ยังต้องเข้ามาช่วยเป็นกองหลัง มีหน้าที่ในการส่งกำลังใจและความสะดวกในการทำงานของสามีอย่างเต็มที่ ทั้งการขับรถยนต์

356 ครบ 6 รอบปีของชีวิตจิตแจ่มใส

ส่วนตัวรับ-ส่งไปทุกแห่งที่มีการประชุม ทั้งใกล้-ไกล..ไม่จำกัดเวลา แม้ยามดึกตื่น..อีกทั้งหาอาหารจานด่วนบริโภคในระหว่างทางพร้อมน้ำชา กาแฟใส่กระติกเก็บความร้อนพร้อมดื่มเสมอ ..รับฟังความเห็นและเป็นที่ระบายอารมณ์เคร่งเครียดจากการทำงานด้วยความเข้าใจ ขณะเดียวกันข้าพเจ้าได้หาโอกาสชวนเขาไปผ่อนคลายสบายจิตในวาระดีๆบ้าง

ในบางการประชุมเดินทางต่างถิ่นและงานสังคมโดยทั่วไป เราทั้งสองเคียงคู่ไปไหนไปกัน ไม่ห่างเหินให้เป็นที่ว่าแห้ว...ได้เก็บเกี่ยวทั้งความสุขและประสบการณ์ใหม่ๆร่วมกันอย่างสำราญใจ

ความอบอุ่นในหม่อมวงศ์ศกณญาติทั้งสองฝ่าย ห้อมล้อมสังสรรค์กันเป็นประจำด้วยความเกื้อกูลอย่างสม่ำเสมอ ญาติของเขาเหมือนญาติของเรา...แบ่งปันความสุขทั้งงานบุญ..งานมงคลอย่างครบถ้วน

หงนาท สนธิสุวรรณ 357

๕. สังขารนี้ไม่เที่ยงหนอ..

ความสุขในชีวิตคู่ผ่านไปอย่างรวดเร็วจวบจนย่างเข้าปีที่ห้า... สามีเริ่มมีอาการป่วยด้วยโรคไวรัสตับอักเสบบีแบบร้ายแรงและเรื้อรัง อาการเริ่มแสดงเป็นครั้งแรกหลังจากกลับจากประชุมผู้ว่าการธนาคารกลางเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ประเทศมาเลเซีย เป็นผลให้เบื่ออาหาร ตัวเหลือง และอ่อนแรง เขาต้องเข้าออกโรงพยาบาลศิริราชเป็นระยะๆ อยู่ถึงห้าปี..

แพทย์ผู้ชำนาญโรคนี้ ได้เตือนล่วงหน้าว่า ตับจะแข็งมากขึ้น เป็นลำดับไม่สามารถเยียวยาได้ แพทย์ได้แต่ช่วยทุเลาอาการอ่อนเพลียเพียงฉีดน้ำเกลือผสมยาบำรุงตับเท่านั้น..พร้อมทั้งแนะนำให้ผู้ป่วยพักผ่อนมากๆ ไม่ควรออกกำลังกายหรือทำงานหนักใดๆ .. นับเป็นโรคร้ายที่เป็นอุปสรรค และบั่นทอนคนขยันทำงานอย่าง สามีของข้าพเจ้าเป็นอย่างมาก..ชีวิตช่วงนี้ จึงใช้เวลาส่วนใหญ่พักผ่อนอยู่อย่างสุขสงบที่บ้านเรือนหอที่อยู่ตรงกันข้ามกับบ้าน

พ่อแม่ของข้าพเจ้า ซึ่งมักจะเดินข้ามมาดูแล ให้ความอบอุ่นแก่ครอบครัวของเราเสมอ

ด้วยความที่สามีของข้าพเจ้าเป็นผู้ฝึกฝนในการศึกษาและปฏิบัติธรรมเป็นเนืองนิจ เขาเคยบวชเรียนกับ ท่านเจ้าคุณพระธรรมปาโมกข์ เจ้าอาวาสวัดธาตุทอง นอกจากนี้เรายังมักถูกชักชวนจากพระวัดป่าให้เป็นเจ้าภาพสร้างพระประธานในวิหารที่ท่าंगโกลญาติธรรม และตลอดช่วงเวลาที่เรารองเรือนด้วยกัน เขามักชวนข้าพเจ้านั่งสมาธิในห้องพระที่บ้านเรือนหอ ซึ่งเขาจัดสถานที่ให้เป็นสัปปายะอย่างเหมาะสมมาก

เราได้ตระหนักถึงความไม่เที่ยงแท้แห่งวิภูสังสาร..เกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นความไม่แน่นอนของธรรมชาติ หากแต่จิตที่ฝึกมาดี จนเข้าใจในพุทธธรรมเยี่ยงนี้ ย่อมถึงพร้อมในการยินดีที่จะต้อง ละวางสังขารอันทรุดโทรมด้วยโรคร้ายไข้เจ็บ อย่างไม่อาลัยอาวรณ์

ป่วยวันอาทิตย์ที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๔ ย่างเข้าปีที่สิบ ของชีวิตคู่ครองสามีของข้าพเจ้าซึ่งได้เข้าโรงพยาบาลเป็นครั้งที่ สาม ได้มีอาการป่วยในขั้นสุดท้ายซึ่งแพทย์ได้มาตรวจชีพจร และความดันโลหิตที่ต่ำลงถึงขั้นวิกฤติ หลังจากไตของเขาไม่ทำงานมา ตลอดทั้งคืน คุณพ่อและน้องชายของข้าพเจ้าที่เข้ามาเยี่ยม ตั้งแต่ช่วงเที่ยง ได้ไปกราบนิมนต์ ท่านเจ้าคุณพระธรรมโสภิต ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดราชาธิวาส พระสงฆ์ผู้มีเมตตาคุณต่อครอบครัว ของเรา ซึ่งสามีของข้าพเจ้าได้ไปพวารณาสร้างหอฉันไว้ ท่านได้ กรุณาสวดมนต์รำลึกถึงพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ พร้อมทั้งสนทนาธรรมอันยังความสุขสงบมาสู่จิตใจของผู้ป่วยและ

ญาติพี่น้องที่ห้อมล้อมเป็นอย่างยิ่ง..

ครั้นช่วงเย็นก่อนตะวันพลบค่ำในวันนั้น ข้าพเจ้าได้นั่งมอง ใบหน้าของสามี ที่นิ่งสงบกำหนดลมหายใจอยู่กับปัจจุบันกาล มีเสียง สวดมนต์ทำวัตรเย็นจากหมู่พระสงฆ์ที่เราได้อัดเสียงเปิดไว้ตลอด เวลานั้น ในที่สุด สามีได้ละวางสังขารจากไปอย่างนุ่มนวลพร้อม ใบหน้าที่ยิ้มแย้มผ่อนคลาย ด้วยวัยเพียงสามสิบเจ็ดปี ..ท่ามกลาง ความอาลัยรักของทุกคน แต่ไม่มีน้ำตาของความโศกเศร้า ด้วยเพราะ ความเข้าใจแห่งสัจธรรมของกฎธรรมชาตินี้

๖. หน้าที่ของผู้อยู่เบื้องหลัง..น้อมนำธรรมรักษาใจ..

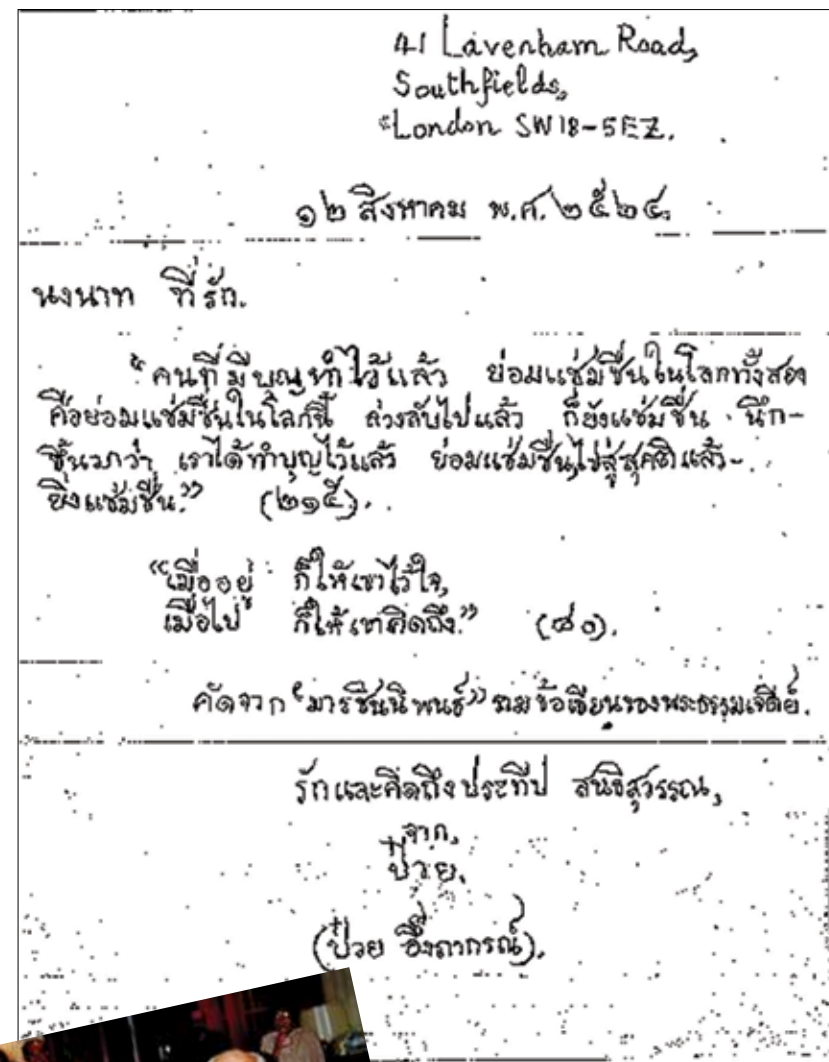
ในการจัดการงานศพของสามี ข้าพเจ้าได้รับความกรุณาจาก ธปท.มอบหมายให้เป็นผู้จัดทำหนังสือที่ระลึก ซึ่งธปท.เป็นเจ้าของภาพ ข้าพเจ้าตั้งใจพิมพ์เป็นสองเล่ม โดยเล่มแรกเป็นประวัติชีวิตและ รวบรวมความด้านเศรษฐกิจที่สามีเขียนไว้ดังที่กล่าวข้างต้น ส่วนอีก เล่มหนึ่ง เป็นหนังสือชื่อ "ธรรมะคือดวงประทีป" รวบรวมธรรมคติ

ของท่านพระอาจารย์เทศก์ แห่งวัดหินหมากเป้ง จังหวัดหนองคาย ซึ่งข้าพเจ้าได้ไปถอดธรรมบรรยายจากท่านในระหว่างไปปฏิบัติธรรมที่วัดนี้กับคุณพ่อของข้าพเจ้า

เนื่องจากสามีของข้าพเจ้าเป็นผู้ที่ใส่ใจเรื่องการศึกษาของเด็กๆ ในพื้นที่ห่างไกล และมักสนับสนุนปัจจัยเพื่อการศึกษาตามแต่กำลังและโอกาสเสมอ ข้าพเจ้าจึงดำเนินการต่อยอดเจตนารมณ์นี้ โดยรวบรวมเงินช่วยงานศพของเขาทั้งหมด สมทบกับเงินออมส่วนตัว เดินทางไปพร้อมกับครอบครัวและเครือญาติบุญของเรา เพื่อไปซ่อมแซมอาคารของโรงเรียนขนาดเล็กแห่งหนึ่งในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ซึ่งเก่าทรุดโทรมมาก ตั้งอยู่ใกล้วัดถ้ำดับเตา ที่อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อนร่วมบุญที่ ธปท. ได้นำอุปกรณ์การเรียนไปร่วมสมทบด้วยอย่างคับคั่ง และขณะเดียวกันได้ตั้ง "กองทุนประทีป สนิทสุวรรณ" ที่โรงเรียนวัดบางกอบัว จังหวัดสมุทรปราการ ที่ซึ่งสามีของข้าพเจ้าได้เข้าศึกษาในวัยแรกเรียน

ดร.ป่วย อึ้งภากรณ์ อดีตผู้ว่าการของธปท.และอดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้ทราบข่าวมรณะกรรมของเขา ท่านได้กรุณาส่งจดหมายเขียนด้วยลายมือบรรจง มาร่วมไว้อาลัยด้วยยังความซาบซึ้งและเป็นกำลังใจแก่ข้าพเจ้าเป็นอย่างยิ่ง และภายหลังจากนั้น ข้าพเจ้าได้มีโอกาสไปกราบขอบพระคุณท่านด้วยตนเองที่บ้านของดร.อัมมาร์ สยามวาลา

๗. พลังรักแท้..แม้วันนี้ไม่มีเขาอยู่

นับจากบัดนั้นเป็นต้นมา ที่การตายก่อนวัยอันควรของเธอ ผู้เป็นที่รัก ได้เป็นโจทย์ใหญ่ให้ภรรยา ได้พิจารณา สภาวะธรรมแห่ง อริยสัจสี่..ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค..

รูปภาพของเธอที่ได้ถูกนำมาวางไว้บนหิ้งบรรพชนผู้ล่วงลับ ไปแล้ว เพื่อเตือนใจให้รำลึกถึงพระคุณอันยิ่งใหญ่..และเป็น แรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้าเร่งทำคุณงามความดีทั้งแก่ตนและผู้อื่น ก่อนที่วาระนั้นจะมาถึงด้วยเช่นกัน

ชีวิตที่เลือกได้อย่างมีความสุข

ข้าพเจ้าไม่มีลูก แต่ช่วงหนึ่งของชีวิต ได้โอบอุ้มเลี้ยงดูหลาน ป้าอย่างใกล้ชิด ตั้งแต่ยังนอนแบเบาะ จนเติบโตใหญ่จบการศึกษาสองปริญญา หลานรักคนนี้ ชื่อ อมรพงศ์ เกษะนันท์ บุตรชายของญาติ ผู้น้อง ซึ่งเต็มใจย้ายเข้ามาอยู่ด้วยกัน สามคน พ่อ-แม่-ลูก ในบ้าน เรือนหอของข้าพเจ้า ที่อยู่ตรงข้ามบ้านคุณปู่-คุณย่า เป็นความอบอุ่น ของสถาบันครอบครัวไทยๆที่มีความสุขอย่างยิ่ง

หลานรักมีจิตใจรักการดนตรีมาตั้งแต่เด็ก เริ่มจากการชอบฟัง เพลงป๊อบยอดนิยมแบบเปิดเทปติดหูทุกเวลาว่าง เรื่อยมา..จนไปถึง การสมัครเข้าชมรมดนตรีของโรงเรียนเซ็นต์คาเบรียล..

ครั้งเมื่อเรียนจบปริญญาตรีจากร่วมวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา ได้มาขออนุญาตเข้าศึกษาใน คณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ท่ามกลางความแปลกใจ และ "ไม่ปลื้ม" ของผู้ใหญ่รอบๆตัว ที่นิยมรับราชการตามสายอาชีพ ที่ตนเคยผ่านมาก่อนด้วยดี..

ป่า-หลาน นั่งจับเข่าคุยกันแบบ ใจถึงใจจนรู้ความต้องการที่ แท้จริงของหลานรักว่า ใฝ่ใจตั้งมั่นจริงจัง ไม่เพียงเล่นๆพอสนุก แต่อยากเป็นนักดนตรีอาชีพอย่างแน่นอน..และกาลเวลาตลอดในช่วงเป็นนักศึกษา จนจบปริญญาตรีการดนตรีเอกแจ๊ส ..หลานได้ พิสูจน์ตนเองตรงตามเป้าหมายทุกประการ เช่น..

เริ่มต้นมีวงดนตรีเล็กๆชื่อน่ารัก Swinging Pony ออกตระเวน

เล่นตามข้างถนนหาความนิยมจากชุมชนคนรักดนตรีทุกๆไป ..ล่าสุด มีวงชื่อเป็นไทยหวานแหวว่า แจ่มจันทร์ ..เล่นแนวเพลงไทยลูกกรุง ผสมไปด้วย..

ก้าวขึ้นเวทีประกวดเพื่อเรียนรู้ ความแตกต่าง และความท้าทาย โดยไม่หวังรางวัลเป็นที่ตั้ง

ทำแผ่นเพลงแต่งกันเอง ฟังกันเองเพื่อฝึกหัดการทำงานเป็น กลุ่มที่หลากหลายขึ้น (ป่าได้รับแจกด้วย ฟังไม่จุใจ เพราะเนื้อหา และทำนองสั้นๆ เพียงแผ่นละ สอง-สามเพลง)

อดีตคืออดีตของวันนี้เป็นอนาคตของเธอ

บัณฑิตใหม่ น.ส.ชญญา เกษะนันท์

รับงานดนตรีทั้งงานย่อย.. งานจร..งานร่วมด้วยช่วยกัน.. เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์จนเป็นที่ประจักษ์แก่ทุกคนในครอบครัว และญาติมิตรที่แห่กันไปชม..ไปฟังอย่างชื่นมื่น..

ป่าดีใจที่หลานเลือกอาชีพที่ตนชอบ ..มีความสุข..และมีความสุข ..แวดล้อมด้วยกลุ่มเพื่อนนักดนตรีที่รักและเข้าใจในภาษาดนตรีด้วยกัน ..อยู่ในโลกของความฝันที่เป็นจริงด้วยสองมือ และจินตนาการเพลงที่สร้างสรรค์เพื่อความบันเทิงของตนเองและกลุ่มแฟนคลับ..รอยยิ้มและเสียงปรบมือจากผู้รักเสียงเพลงรอบตัวคือกำลังใจให้เดินหน้าต่อไปในเส้นทางของดนตรีอย่างมั่นคง..

... อิสระภาพในการเลือกชีวิตเช่นนี้มิใช่หรือ ที่พวกเราทุกคนต่างปรารถนา..

อดีต คือรากฐานของ ปัจจุบัน สู่ อนาคต..ที่เป็นวัฏจักร..หากเริ่มต้นดีๆ และพัฒนาอย่างต่อเนื่องด้วย คุณธรรมนำความรู้..ทั้งสามช่วงเวลาคือองค์ประกอบที่เกื้อหนุนกัน..

เมื่อเช้าวันเสาร์ที่ ๒๖ มิถุนายนนี้ หลานสาวนัดให้ไปถ่ายรูปพร้อมกัน ในโอกาสฉลองรับปริญญาสถาบันเดียวกับป่าใหญ่..."น้ำใจน้องพี่สีชมพู ทุกคนไม่รู้ลืมบูชา พระคุณของแหล่งเรียนมา จุฬาลงกรณ์ ขอตราพระเกี้ยวยั่งยืนง นิสิตประสงค์เป็นธงชัย ถาวรยศอยู่คู่ไทย"

ในบรรยากาศที่สดใสอบอุ่นด้วยโอรักของพ่อ-แม่และญาติพี่น้องห้อมล้อมบัณฑิตใหม่ที่กระตือรือร้น เต็มไปด้วยความหวังในอนาคตที่จะไผ่ผินบินออกไปหาโอกาสและประสบการณ์ตามความใฝ่ฝันของแต่ละคน...

หนุ่มซ้ายมือคือนายอมรพงศ์ เกษะนันท์
พี่ชายของบัณฑิตใหม่

ภาพความหลังป้าใหญ่อุ้มหลานสาวคน
เดียวกันนี้ข้างพี่ชายวัยซน

อาชีพแรกที่สาวน้อย ผู้รั้งเรียนทางด้านอักษรศาสตร์ ได้เริ่มทำงานอย่างมีความสุขมาหลายเดือนแล้วคือ เป็นครูสอนภาษาอังกฤษส่วนตัว (personal coaching) ที่สถาบันสอนภาษาต่างประเทศแห่งหนึ่งที่อาคารจามจุรีสแควร์ ย่านปทุมวัน..

หลานรักจ้า..เธอคืออดีตส่วนหนึ่งของป้าใหญ่เมื่อ ๔๒ ปีมาแล้ว ที่ดูเหมือนยาวนาน แต่ไม่เคยลืมนั่นไปจากความทรงจำแต่ละช่วงเวลา ที่มีทั้งขึ้นๆลงๆ..มีทั้งหัวเราะและน้ำตา..ล้มลุกคลุกคลาน..ก้าวช้าบ้างเร็วบ้าง..

ป้าใหญ่อุยพรให้หลานรักตั้งใจประกอบ
คุณงามความดีตลอดไป

อ้อมกอดอันอบอุ่นของเราคือกำลังใจของ
กันและกันเสมอ

จนถึงทุกวันนี้ ที่ป้าใหญ่ได้ยืนหยัด ผ่านร้อนผ่านหนาวมาอย่างมั่นคงและสงบเยือกเย็นมากขึ้นกว่าวันวาน เพื่อรอถึงวันที่ได้เห็นหลานรักโตพอที่จะฟังป้าใหญ่เล่าเรื่องราวในชีวิต ที่หลานมาบอกว่า อยากเก็บไว้เป็นบทเรียนในอนาคตส่วนหนึ่งของตนเองต่อไป

พ่อ-แม่ ดีใจที่ลูกสาว รับปริญญาโทสาขานิติศาสตร์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ
สองปีต่อมา และเข้าทำงานบริษัทเอกชนตามสายงานที่เรียนมาอย่างมีความสุข

ป้าใหญ่อวยพรให้หลานรักตั้งใจประกอบคุณงามความดีตลอดไป ป้าใหญ่จะทยอยเล่าสาระพันตำนานชีวิต ในทุกแง่มุมที่หลานรักสนใจ วันละเล็กละน้อยตามโอกาสที่เหมาะสม ..ไม่ยึดเยียด.. ไม่คาดหวัง..เรามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันน่าจะดีกว่าฟังความข้างเดียว...โลกของหลานย่อมน่าสนใจไม่น้อยกว่าโลกของป้าใหญ่..

ครอบครัวนี้ ยังมีลูกชายคนสุดท้องชื่อชาวินท์ เรียนจบปริญญาตรีจาก Ritsumeikan Asia Pacific University, Business Administration & Information Technology ได้รับทุนของมหาวิทยาลัยญี่ปุ่นนี้ และได้ทำงานเป็น Production Engineer ของบริษัทลูกจากญี่ปุ่น มีจิตวิญญาณของควมมีวินัย ควบคู่คุณธรรม ในการดำรงชีวิตในวิถีที่ตนเลือกแล้วอย่างมีความสุข

ชีวิตนี้ไฉยนัก แต่ชีวิตนี้สำคัญนัก

เมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ น้องสาวคนสุดท้องของข้าพเจ้าได้ละทิ้งสังขารอันเสื่อมโทรมจากไป ด้วยวัยใกล้ ๕๘ ปี หลังจากล้มป่วยด้วยโรคไวรัสตับอักเสบบี ลูกกลมไปสู่วายระทมรวมเวลารักษาตัวในโรงพยาบาลเพียงไม่ถึงหนึ่งปี

เพื่อประโยชน์ของการให้ความรู้บางด้านของพัฒนาการโรคร้ายแรงประเภทนี้ ข้าพเจ้าจึงขอนำบทวิจารณ์ทางการแพทย์ของศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณ แพทย์หญิงพัชรินทร์ เกษะนันท์ ซึ่งเป็นพี่สาวของผู้วายชนม์ ที่ได้พิมพ์แจกในงานประชุมเพลิงศพ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ มาเล่าสู่กัน ณ โอกาสนี้

" จุดตั้งต้นของการเจ็บป่วยครั้งนี้ เกิดจากการติดเชื้อไวรัส Hepatitis C ได้ผลผลิตสารบางอย่างไปทำลายไต ทำให้เกิดภาวะไตล้มเหลว มีการสูญเสียโปรตีน และเม็ดเลือดแดงออกทางปัสสาวะ การทำ Heymodialysis จะช่วยการสูญเสียทางปัสสาวะ ลดสารพิษในโลหิตสามารถดำรงชีวิตอยู่ต่อไปได้ โดยจำกัดการดื่มสารเหลว อาหารอื่นๆยกเว้นไข่ขาว ปลา และข้าวขาว ที่สำคัญต้องมาทำ Heymodialysis อย่างน้อยสัปดาห์ละสามครั้ง

ปัญหาสำหรับผู้ป่วยรายนี้ คือ การขาดวินัยในการรักษาอย่างต่อเนื่อง เพราะเป้าหมายที่ต้องเข้าๆออกๆไม่จบสิ้นในห้องฟอกไต อย่างไรก็ตาม ในระยะช่วงสุดท้าย เมื่ออาการทรุดหนัก ระบบอวัยวะทั้งหลายล้มเหลวและแปรปรวน จึงยินยอมนอนรับการบำบัดในห้องผู้ป่วยวิกฤตของโรงพยาบาล สุดท้ายมีอาการติดเชื้อ Aeromonas Bacteria ภายในช่องท้อง ซึ่งเชื้อโรคตัวนี้ มีการทำลายเนื้อเยื่อในร่างกายที่รุนแรง ถึงแก่ชีวิตในที่สุด..."

เพื่อนดวงน้องพี่จำขอลาแล้ว
จิตดวงแผ้วไม่มีหมองดวงมุดศรี
ละสังขารเสื่อมสภาพกราบลาที่
แสนสุขซีมีแต่สุขบรรลุลุธรรม

มองดูบัว..ย้อนดูตัวเรา

ช่วงปลายฤดูร้อนตอนต้นฝน ดอกบัวสีตบงกช สีชมพูเจิดจ้า ในอ่างบัวที่สวนในบ้าน ผลัดกันออกดอกต่อเนื่อง..ทุกเช้ายามรุ่งสาง ได้เดินชม..เดินดมเป็นที่ชื่นตา..ชื่นใจอย่างยิ่ง ครั้นแสงอาทิตย์สาดส่องเหล่าภมรมฤมรา พากันบินว่อนมาเซยลิ้มกลิ่นเกษรตามธรรมชาติ ไม่เว้นวางวาย

วันเวลาผ่านไปพร้อมกับ วัฏจักรการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ..รูปลักษณะจากดอกตูม..ดอกแยมบาน..ดอกกลีบสยาย..ดอกกลีบร่วงปลิวตามลม..เหลือแต่ฝักบัวสีเขียวฉนวน..แปรเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแก่เหี่ยวแห้ง.. พร้อมสลายไป เหลือไว้แต่ความทรงจำดีๆที่ระยะหนึ่ง ดอกบัวได้เป็นมาลีสีสวยรวยความงาม และกลิ่นหอมขจรไกลในสวนนี้..

หวนมาคิดถึงตัวเราละม้ายคล้ายกันในความเปลี่ยนแปลงแห่งสังขารตามกาลเวลาที่ผ่านไป..อาจแตกต่างกันที่ ก่อนเราจะจากโลกนี้ไป.. เราได้อยู่อย่างไร ..ติดหลงทางโลกธรรม..หรือก้าวพ้นสู่โลกุตระธรรม..ด้วยการเพียรฝึกตามพุทธรวิธินาน้อยเพียงไร